

MARKT.

1491

A. peld. (teljes)

Bibl. Hung. Janhov.
L. ord. 10.

1491

VERSEK

1. VERSEK

2. VERSEK

3. VERSEK

4. VERSEK

5. VERSEK

6. VERSEK

7. VERSEK

8. VERSEK

9. VERSEK

10. VERSEK

11. VERSEK

12. VERSEK

13. VERSEK

MAGYAR
RITHMUSOK,
AVAGY
VERSEK,

Mellyeket irt *Nemzetes*
BENNYICZKI PÉTER
Szentelt Vitéz.

Első Része szép Isteni Di-
tsireteket, és Pœnitentia
tartásra indító éne-
keket foglal magá-
ban.

Második köszönséges Ma-
gyar példa beszédeket szép
oktatással

L Ó T S E N,
BREWSTER SAMUEL által,
1696. Eztiend.

A K E G Y E S

Olvasóhoz.

HOgy ezeket Magyar
Verseket ki nyom-
tattattam, oka ez: hogy
meg akartam mutatni,
hogy ha Ember szintén
sokat nem tanult, és
Iskolákban nem járt-is,
ha sokat Deákul nem
tud is: *privato studio*
csak a' munkát, és olva-
sást ne restelje, sok hasz-
nos dolgokat cseleked-
hetik, a' mint szegény
BENYICZKI PÉTER URAM.

A 2

Meg-

Megvallom hogy által
olvasván néhol valami
correctiót tölttem benne,
de nem fokat. Kérem a'
Keresztyén Olvasót ve-
gye jó neven, és élylen
maga lelkének és mások-
nak is lelki javára véle.
Nagy Szombatban 1664.
Eszterendőben.

BARTOK ISTVAN,
Esztergami Vicarius.

ISTENI DICSIRETEK,

REGGELI ENEK.

Minden nap vig kedvel
Ep s' jó egészséggel,
Hogy álmombúl serkentesz
(Légy áldott Istenem,
Nem nézed érdemem,)
S' ennyi fok jókkal élel sztesz
Nem hivalkodásfra,
De hálá-adásfra,
Oránként-is segitesz sz.
Toyábra-is segits,
S' kegyelmeddel épits,
Hogy az én hivatalom.
Szent kezedből jöjjön,
S' idvefféges legyen,
Es csak néked szolgályon,

Minden gondolatom
Gazdag, szegény voltom,
Tégedet magasztaljon.

Gerjezd fel szívemet,
Sirassan bűnömöt,
Adgy vizet szemeimnek.

Ne örvengyek máson,
Hanem szível azon
A' mi tesz kedvednek,

Eletem jobbúllyon,
S' téged szívből áldgyon,
Hadd éllyek Felségednek.

Adgy vigyázó szívet,
Ahitatos Lelket,
Ne legyenek hivalkodó,

Nevedért szenvedést,
El-tűrjek s' üldöztést,
Ne legyenek káromkodó,

Légyek engedelmes,
Szelid s' békefőges,
Ne legyenek zúgolódó.

Tégy aláztatósá,
S' minden jó gyorsá,
Minden fáradság nélkül,

Remén-

Remények te benned,
S' rettegek előtted,
Kétségben és kívül,

Légyek hálá-adó,
Es abban állandó,
S' nem változó ok nélkül.

Légyek szorgalmatos,
Ahoz olyan okos
Csak téged keresselek,
Előtted igazult,

Es olly jól meg-tanult,
Hogy téged szeresselek,
Ne legyenek tobzodó,

Másén ragadozó,
Hanem téged féllyelek.
Senki te kívüled,

Avagy te ellened,
Ne legyen bizodalom.
Kevélység ne birjon,

Ösvenyeden járjon,
Lépésem s' minden nyomom
Adgy olyan értelmet,

Ísmérjen tégedet,
Es add meg boldogságom.

A 4

Aldgy-

Aldgy-meg egészeggel,
Es annyi értekkal,
Melly lelkem ne veszeffe,

De te szegényidnek,
S' a' szűkölködőknek,
Elégedendő élése,

Az én hajlékomból,
Es ajándékidből,
Ne légyen éhezése.

Főfvényiség el hadgyon,
De szívem buzdúllyon,
S' tegye akarodat,

Barátomnak kárán,
Sebén s' jajgatásán,
Kövessem hagyáodat,

Samaritánussal,
S' nem a' Lévitával,
Köfsem rá olajodat,

Ez egynehány verset,
Sovány könyörgéssel,
Szent Nevedet tisztelnem.

Illy gyarló férgetske,
S' hideg vett legyetske,
Felfegyedtet keresném,

De

De nincs erőm arra,
Juthassak illy jókra,
S' magamtul el-érhetném.

*Más, mindennapi Kö-
nyörgése a' Lélek-
nek.*

Mindennap jó Reggel,
Serényen s' jó kedvel,
Hogy te hozzád fel-kelleyek
Ur Isten vig szivet,
S' hálá-adó Lelket
Adgy, hogy kedvedre éllyek
Mindenben féllyelek,
S' igen szeresselek,

Rút bünt hogy el-kerüllyek
Az én hivatalom,
Kiben ma foglalom
Magam, légyen szerencsés,
Te nevedben kezdem :
Ki kezedből vészem,
Engedd hogy idvesseges,
Légyen becsülletes,
Szívem tökéles,

A9

Mert

Mert az igen szükségös.

Tessék gyarló volta,

Sok undok bűn folyta

Miatt, igen erőtlens;

Kiért ugyan most is

Nem igazult, s' hamis

Vagyók, s' mind engedetlen

Ne nézzed vétkemet,

Hogy könyörgésemet,

Ne fogadgyad kedvetlen.

Tarts meg jó-kedvedet,

S' gond-viselésedet,

Mind végig óltalmamra,

S' az mit kegyelmedből

Adtál erőm kívül,

Légyen az Lelki jómrá,

Te tisztességednek,

S' a' szükségelőknek,

Elégseges hasznokra.

Te Felfegyed nélkül,

Kicsinfejem el-dúl,

Tántorog s' veszkeedik,

Tökéletes szívet,

Adgy szelidet s' hivet,

Mert

Mert a' nélkül el-esik,

Segíts szegényidet,

Kéri szent Nevedet,

Mert avval erősfodik,

Minden éktelenség,

S' rút telhetetlenség

El-távozzék én tőlem,

Nebirjon gyűlölség,

Se gonosz főlvénység,

Veszzen gonosz előlem.

Legyek könyörűlő,

S' minden bűn öldöklő,

mennyen jó hír felőlem.

Adgy jó egészséget,

S' lelki csendességet,

Végzetlen kegyelmet,

Távozzék az őrdög,

Mint ocsmányságos dög,

Minden veszély szerzéssel,

Ne kérsce lelkem,

S' vesztegeffe szívem,

Semmi szemtelenféggel.

Maradgyon áldásod

Rajtam, hogy szállásod

Légyen tiszta, szolgádnál,
 Örizzen felelmed,
 Birjon segedelmed,
 S' kövessen szent malaszta,
 Tégyen kedves őszton,
 Hozzád ki fel-költőn,
 Mindennap vigyázással.
 Hogy mind a' mit kívánsz
 Vagy pedig igen bánfz
 Abban magam úgy tartsam,
 Semminémű bűnnel
 S' gyűlölt rút szeplővel
 Lelkem ne undokitsam,
 Te nagy haragodat,
 S' bosszúállásodat,
 Rajtam kiért ne lássam,
 Kiért e' testi jó,
 S' Lelki jókkal folyó
 Légyen nagy dicsirettel,
 S' avval kincset gyűjtsek
 S' néked hasznót vigyek
 S' éllyek tiszta élettél,
 Légyek meg-igazult,
 Okos és meg-tanult

Jó magam viseléssel.
 Hogy mikor e' testet
 Velem le-vetteted
 Te szent akaratodból,
 Minden bűneimből
 S' kin-szenvedésedből,
 Tisztúllyak undokságból,
 Visely szent kezeden,
 Hogy úgy kegyelmedben,
 Légyek Felseged körül-

*Magával való Lelki
számvetés.*

Kősziklátúl fajzott
 Sárkány tején hizott
 El-fajult kemény szivem,
 Micsoda szédített,
 Es meg-részegített,
 Hogy nem számod bús fejem.
 Vagyoné értelmed
 Vagy csak kemény seged
 Akartál vesztet lelkem.
 Mi reménség táplál?

Ezennel más talál
 Mert vagy hamu és csak por
 Szörnyű számvetésre,
 S' kemény ítéltre
 Ha tégedet hoz a' for,
 Kit bántottál gyakran,
 Mint nézheted batran
 S' hová rejtezel akkor.
 Mivalkodásidről,
 S' trágár szavaidról
 Kit mondatott veled bor,
 Ekteien életről,
 S' buja tekintetről
 Kit cselekedtélt sokszor,
 De mint adhatz számot,
 Kérnek tőled vámot
 Inseg akkor reád forr!
 Hamis gondolarid,
 S' rút botrányozásid
 Hidgyed fel vadnak róva,
 Sok káromkodásid
 S' csalárd vádolásid
 Kézen állanak irva,
 Tobzódó életed

Es

És csél-csap beszéded
 Elődben léfzen rakva.
 Még azt-is meg-mérik
 S' tölled számban kéri
 Mennyit léptel hijában,
 Mint adtál tanácsot
 És minden hibázott
 S' kiket ejtettél karban,
 Hány szempillantásod
 Csábitott mást, szájad;
 Hidgyed nem marad abban.
 Mind enyi fok vétkem,
 Fundál s' gonosz fergem
 Vádol engem szüntelen.
 Nem mondgya életre
 Hanem ítéltre,
 Méltó úgy mond a' tűzre.
 Jaj s' hová légyek már!
 Kit veszedelem vár?
 Mert nem szolgáltam híven!
 Ah Szenteknek Szenté!
 Ááron szép veszféje!
 Ki ad vizet szememnek?
 Hogy bűnöm siraflam,
 S' vét-

S' vétkem meg-valhassam,
 Ki ád erőt nyelvemnek?
 Nebánd hogy ha szólok,
 S' kegyelmet talállok
 Nálad bűnös lelkemnek.

Hogy keresztfán függél,
 Es szomján épedtél
 Akkor de mit kívántál.

Mit szeretet főzött?
 Hogy illy kínra ejtett
 Akkor de mit gondoltál,

Bizony nem ezűstet,
 Arany és gyöngy levét
 Akkoron ohajtottál,
 Ertem szomjuhozatal,

Ertem ként valottál,
 Ertem mindent szenvedtél,

Erettem meg-holtál,
 Ismét fel-támadtál,
 Hogy életre vihetnél.

Oh áldott Szeretet!
 Vérrel fested földet,
 Hogy engemet élernél,
 Nincsen a' fűvekben,

S' kő-

S' kővek erejében
 Orvossága lelkemnek,
 Nincsen a' vizekben,
 Forró hév földökben
 Tisztulása bűnömnek,
 Hanem Christus sebe
 Csak véres fördője,
 S' gyógyítója sebemnek,
 Iffúságom vétkét,
 Szabad kényén éltét,
 Ismervén, kefergetem,
 Mert rút feredőjében,
 Mint virágos kertben
 Szánt-szándékkal hevertem,
 Ez kis könyörgéssel,
 S' alázatos szível
 Istenemet kérleltem.

*Töredelemmel Könyör-
 géshez való készü-
 lés.*

Kiáltok míg élek,
 Bűnömből fel-kelek,
 S' im kegyelemért mégyek,
 Oh

Oh gazdag kegyelmű !
 S' nagy irgalmas kedvű
 Isten hozzád sietek,
 Vétkemet ismértem
 S' haragod, kérlelem
 Hogy még kedvedben legyek
 Kelly fel azért lelkem,
 S' rút kétfeget szivem
 Tőled immár megszíve vesz;
 Vidámulásodért
 S' igazulásodért
 Bőv engesztelést keresz,
 Christus érdemével
 Erőt ad, az kívül
 Minden bűnt rólad el-vevz,
 A' magas Egekkel
 Bir e' széles földel,
 S' minden fejedelmekkel,
 Kinek nagy erejét,
 Rettegem veszfzejét
 Méltó meg-rémüléssel,
 Mert fel-hatott vétkem,
 Szapora esetem
 Ártalmas ingerléssel,

Kiért

Kiért nyilván értem,
 Az mi méltán nékem
 Lehet azért jutalmom,
 De lagyítsd meg szivem,
 Uram kedved vegyem,
 Sok bűnömöt sirassam,
 Mostan fájdalommal
 Es végre sok kénnal
 Azokat ne jajgassam.
 Könyörűly én rajtam
 Kárhozatott hoztam
 Temérdek útálással,
 Fordítsd rám orczádat
 Szánd gyarló Szolgádat
 Erősítsd szent Lelkeddel.
 Testem túnyaságát,
 Vakmerő rútságát
 Ne büntesd méltó kárral:
 Régi kísértetnek
 S' ereje éltetnek
 Ne hozzon már több veszélyt
 Ne számláld vétkemet,
 Ezer esetimet,
 Kiben te ellened élt.

Sok

Sok csélesapáfokkal,
 S' trágár tréfálással
 Buján gyakran kit beszélt,
 Irgalmafságodbul,
 Sok undokságimbul
 Mosogasson szent Véred,
 Könnyű meg-jobbitnod
 Hozzád forditanod
 Mert azt mástol nem kéred,
 Isteni erődet
 S' drága kegyelmedet
 Te magadtul el-éred.
 Ne hadgy hát magamnak,
 Testi pártolásnak
 Akar mi idejében.

Te oltalmad nélkül,
 Mert hamar el-merül
 Ismét gonosz bűnökben.

Támogasd férgedet,
 S' rémült szegényedet
 Ne essék kisebbségben,
 Büntetésed terhét,
 S' annak keménységét
 Nehéz ugyan fel-vennem.

De mint kicsinségem,
 Szenvedheti testem
 Magamat nem kéméllem,
 Légyen Reménységem
 Kegyelemmel nékem
 S' ne hadgy-meg szégyenűlné
 Vigasztaly mindenben
 Ez gyarló életben
 Maradgyak-meg hívségben.
 Erőm felett ne hadgy,
 Ki hatalmas Ur vagy,
 S' borulnom kiserítetben,
 Irgalmas vezérem
 Légy, hogy ellenőségem
 Ne ejtsen les törében.

*Pénitentiára indúlt
 szívnek könyör-
 gése.*

HAtalmas Istenség,
 S' méltóságos Felség,
 Ki lakol az Egekben,
 Rád néz könyves szemem,
 Szorongat inségem

S' jutotram rettegésben,
 Mert szívem el-fajult
 S' rút vétkekben borúlt
 Ne hadgy esnem kétségben.
 Nem tudom mit tegyek,
 S' hová bujjak mennyek,
 El-ér mindenütt karod,
 Ektelen életért
 Sok boszszú-üzésért
 Fel talál te haragod,
 Ha aszszú koroján
 S' el-hervadt virágján
 Nem könyörül jó-vóltod.
 Igaz hogy vétettem,
 Sok bűnt fűztem s' nyelvem
 Jártam ellened Uram,
 Mert gyarlóságomtul,
 Sátán hálojátul
 En magamat nem ottam,
 De Istenfégedet,
 S' Hármaz Személyedet
 Ugyan szívűimádtam,
 Az Acháb bálványát,
 S' Jeroboám borját,

Segít-

Segítségül nem hittam,
 Fa, kő, ércz Istennek,
 Az Dágon ördögnek
 Soha én nem áldoztam,
 Erőtlenféggemből,
 Nem vakmerőfégből,
 Bűn álmában haraptam.
 Tiszta ítéleted,
 S' igaz büntetésed,
 Vehet Uram pokolra.
 Atyáim rúttsága,
 S' magam gonofsága,
 Méltan élt kárhozatra,
 De avval el nem vész
 Irgalmad, hogy ha néz,
 Szél kergette pelyvadra.
 Adámot, és Evát,
 Hogy ették az almát,
 El nem vesztéd azonnal,
 Kaint vér ontásért,
 S' első gyilkosságért,
 Meg feddéd csak haraggal,
 Saulust-is úttýában,
 S' forro haragjában

Bűnté-

Bünteted csak vaksággal.
 Könyörűly rajtam-is
 Múlyon haragod-is,
 Hadd dicsérjen életem,
 Ne nyujtsd-ki karodat,
 S' tedd-le ostorodat,
 Ne büntessed érdemem:
 A' míg éltem csekély,
 Ne talállyon veszély
 Ne kárhozzék-el lelkem.
 Lám kereszt-fán csüggő,
 S' veled edgyütt függő
 Tolvaj esék kedvedben,
 Edgy fohászzkodásért,
 S' végső könyörgésért
 Fogadád kegyelmedben,
 Ki tölled-is nem félt,
 S' világ-is meg-ítélt
 Hozád ismérétedben.
 Uram születésed,
 S' munkás epeféged
 De vallyon s' kinek használ?
 Véres veritéked,
 S' canyi szenvedésed,

Remén-

Keményéggel kit táplál?
 Poklokra szállásod,
 Es fel-támadásod
 Bűnöst kerest, és talál.
 Oh áldott JESUSOM!
 Edes áldozatom!
 Ne hadgy bűnőmben vesznem
 Hitet, szeretetett,
 S' erős Reméniséget
 Teremts újjonnan bennem,
 Sok kin-szenvedésed,
 S' Atyádnál érdemed
 Használlyon kérlek nekem.

*Más azon töredelmessé-
 gel való könyör-
 gés.*

V Edd eszedben szívem,
 Ismérd kicsinyiségem
 S' meg-gondollyad mivóltoð
 Eltem gyenge úveg,
 S' viz buborék süveg,
 Mulik oránként napod.
 Elmém bujdos, lézzeng,

B

Eltem

Életem hervad s' fetreng,
 Hogy közel szám-adásod.
 Kényvem mint víz árad,
 S' minden tagom lankad,
 Kétféggel foly reményem,
 Hogy éltem fessetség,
 Idvefféggem kétség,
 S' csügg czérna szálon lelkem
 Mint merjem kezdeni,
 S' kegyelmedet kérni,
 Bátran tölled Istenem?
 Mert ha meg-gondolom,
 Vagyok agyag halom,
 S' föld szennayéből való por:
 Öt érzékenységgem:
 Veszette épféggem,
 Rontott őrdőgi tábor,
 Még-is sok haragra,
 Ki vagy egek Ura
 Inditottalak sokszor.
 Holott az Angyalok,
 S' Mennyei Szent Karod
 Tisztelnék retteggéssel,
 Koronázott Szűzek,
 S' ből-

S' bődögült seregek
 Néznek nagy retteggéssel:
 Tenger háborodik,
 Föld, s' Egingadozik
 Előtted szörnyűséggel.
 Télben posvány szúnyog
 S' dongó légy sem bolyog
 El-bújnak réves fában,
 Csak a' természetűl,
 S' múlandó időtűl
 Félnék ártatlanságban.
 Hát én mint rejtezzem,
 S' hogy bűnöm fedezzem,
 Ki vagyok nagy átokban?
 Mert én mind ezeknél
 Ocsmány a' legyeknél
 Vagyok, gyarlóságomból:
 Epfégből vétkezett
 Sok bűnnel fertőzött
 Vagyok indulatimból,
 Ki nem merek nézni
 Hová tudgyuk bújni
 Ha üldöz haragodból;
 Régen Choré s' Dathán,
 Bz Ha

Ha karnozott méltán,
Feddődvén csak Mófesre,

Jaj nékem, kit szükség
Szorongat sok inség,
Mint állyak itéletre?

Mert én Teremtőmet,
Bántván Istenemet,
Méltó vagyok a' tűzre!

Csak ez Reménységem,
Meg esküdtél nékem,
Hogy nem örülsz vesztemen,

Csak hogy szerezlelek,
Es téged félyyelek

Résztes lészek véredben,

Ha te nem biztatnál,
S' illy szókkal nem szólnál,
Bizony esném kétségben.

Ne veszfekz bűnőmben
Im Uram előben

Terjesztem vétkeimet,

Itt fujtold és égesd,

S' álnokságom üldözd,

S' ostorozzad testemet,

Csak hogy hóltom után

Néz-

Nézhesslelek méltán,
S' fogadd hozzád lelkemet.

*Még is más azon töredel-
mejséggel való*

Könyörgés?

Jaj fűlem csendülő,

Mint réz tárgy pendülő

S' rettentő hirem jutott!

Szívemet rút féreg,

Rágja mint a' méreg

Melly épfelegemben rontott,

A' sok bűn vádolás,

Ez a' lelki romlás

Minden jóktul meg fosztott

Ördögi kifirtés,

S' gonoszok kerésés

Miatt, szintén bodúltam,

Reménységem fogyott,

S' kétségem rám ömlött,

S' árvaságra szorultam!

Mint viz jeges zajja,

Hogy partott szaggattya,

En-is olyá jutottam.

B 3

Mint

Mint bagoly odúban
 Rejtezem kunyóban,
 Rettegek álomtól is
 Ha valami zördül,
 Minden tagom pesdül
 Félek árnyékomtól is,
 Mint ha föld el nyelne,
 S' tenger habja verne,
 Tebolyodom szél-től is,
 Gondolatom kever
 Mint edgy habzó tenger,
 Csak nyavalok életem.
 Elmém komorodott,
 S' lelkem szomorodott,
 Mert jól érzi el-estem,
 Rothatt fekélyekkel,
 S' Fene ötte sebbel
 Rakva szívem, és testem,
 Lám Uram a' pufztán,
 Réz kigyó keresztfán
 Sok beteget gyógyított,
 A' Mojses veszfzeje,
 Szentek térd kötője,
 Mennyi embert meg-tartott

Sok-

Soknak csak árnyékja,
 Szenteidnek rongya
 Sokat életre hozott.
 Hát ki azt fundáltad,
 S' világot alkottad
 Mit nem cselekedhetel?
 Hótrokat élélzthetz
 S' eleven el-veszthetz,
 Mély poklokra-is vethetz,
 Vízontag életre,
 S' mennyei öröme
 Hozzád térőket vihetz.
 Te vagy az igaz út,
 Csak te általad jut
 Minden a' boldogságra,
 Intézd lépésimet,
 Tudgyam ösvényidet,
 Ne mennyek az halálra;
 Nálad nélkül semmi,
 Minden indul veszni,
 Eshetik kárhozatra.
 De mit cselekedgyem,
 S' kedved miként nyerjem,
 S' kedvedben mi ejthetne?

B 4

Szk.

Szívemet lámpátul,
 S' véreimet olajúl
 Egetném, ha lehetne ;
 Adnám szerelmedért,
 S' áldoznám vétkemért,
 Csak kedved segitene !
 Barmok áldozattya,
 Azok füst illattya
 Tudom nem kell tenéked,
 Mert ha az kellene,
 Beesülne s' tisztelne,
 Szívem azzal is téged,
 Te ajándékidből,
 S' marhám javaiból,
 Tűzre raknám előtted.
 Ez füstölgő csepűt,
 Mint gazdag méh kópűt,
 Bé-mutatnám jó kedvel,
 Tudom néz szándékra
 Nem az ajándékra,
 Látod ki van mi szível :
 Mert hozzád térőket,
 S' kegyelem kérőket,
 Nem kergeted el tőled.

Ne

Ne nézd gyarlóságom,
 Im látod szándékom,
 Téged kerefni indúlt,
 Ne veszed, ne büntesd,
 Erdemem ne kergesd
 Lám előtted le-borúlt,
 Széltűl hanyattatott,
 Bünnel rútittatott,
 Fejem látod rád szorúlt.

*Istenhez való esedezéssel
 kegyelem kérés.*

OH te boldogságnak,
 S' minden jó árjának
 Kút feje, nagy Istenség !
 Látod el rutultam,
 Büntűl el-bádgýattam,
 Szorongat nehéz inség,
 Légy kegyelmes nekem,
 Noha nem érdemlem,
 Ne rongálljon rút kétség !
 Bizzék reménységem,
 Ne rettegjen szívem
 Vakmerő dolgaiért,

B 5

Te

Te kivüled félre,
 Hogy idegen földre
 Ment, testi szabadságért.

Szépsége hol veszett,
 S' romlása érkezett
 Sok veszedelmekre ért.

Oh te bű kegyelmű,
 S' kegyes segedelmű
 Ur, te hozzád kiáltok!

Ne hadgy, kit fok rútság
 Rutitott hamiság
 S' környökezett fok átok,
 Szidalom, gyűlölség,
 Kárhozatt, s' kissebség,
 Kedvet hát mint várhatok?

Nehéz tufakodnom,
 S' könnyebb tántorodnom,
 Mert a' testi rest s' nyaválás.

Az őszitőn ingerlő,
 Párt-útó, s' ész vesztő,
 Erőtlen a' vigyázás,

Ki miatt szemérem
 Lélek körül terem
 Es szomorú rútalás,

Kinek

Kinek dögös mérge,
 Foly több esetekre,
 Gyakran hízelkedéssel,
 Mellé gonoszokot,
 Hord rút gondolatott,
 A' testnek kényességgel,
 Kinek ha meg hajol,
 Szokás lesz; s' nem gondol
 Ugy kedve e' szégyennel.

Illyen a' nyavallya,
 Felfegyed jól láttya
 Ki gyarlóságunk birja,
 Nincs kivüled erő,
 Minden csak veszendő
 Világot az ki lakja.

Te tölled egyedül
 Mennyei élet gyűl,
 Ha te gondod táplállya.
 Nyisd ki hát kedvedet,
 S' bocsájd Szent Lelkedet,
 Te el-vetett férgekre,
 Tegyen már velem jót,
 Tartsa e' szív hajót,
 Ne jusson vég veszélyre,

B 6

Te

Te ellened való
 Szidalmas, és gyarló
 Szokott fetétségére,
 Szívet töredelmést,
 Eletet szemérmést,
 Adgy irgalmaságodbúl,
 Lelkem meg-vidúlljon,
 S' bűnre ne bódúlljon,
 Akar mi nyalánkokbul,
 Mindenekben félljen,
 S' szerezzen, s' tisztelljen
 Tőled vőtt gazdag jókbúl,
 Segítséged kéfszen
 Légyen, ki őrizzen
 Minden kísértetiben,
 Erőt a' tunya test
 Ki gonoszra gerjeszt,
 Ne vegyen semmiképpen,
 Hogy valami vakság,
 S' őrdögi csalárdság
 Ne vigyen több veszélyben.
 Szentely te magadnak,
 S' irgalmaságodnak
 Előbbi hívtségére,

Hoz-

Hozzám kegyelmes légy,
 Boszszút rólam el-végy,
 Nenéz éltem vétkére,
 Nagy gyarlóságomból
 Esett vagy szándékból
 Undok ingerlésimre.
 A' te szent Lelkedet
 Ha nálam marasztod,
 Nem lészek fetétségben,
 Minden veszedelem
 Ellen, meg tart engem
 Kegyes tiszta életben,
 Hogy méltatlan voltom
 Vigan lássam holtom
 Után, a' dicsőségben.

*Az el hagyott állapot-
 ban maga vigasz-
 talása.*

Mit háborgat Lelkem,
 S' mit támadsz ellenem,
 Rontod szívem kétséggel?
 Nem rövidült keze,
 Teremtőd ereje,

B7

ldg

Jün majdan segítséggel,
 Bé-töltsi szűkséged,
 S'rontya ellenséged,
 Meg-isméred ezennel.
 Tűrd csak csendesleggel,
 S'fogadgyad örömmel
 Bús lelkem bánatidat,
 Mert nem történetből,
 Hanem érdemedből
 Erzed most fájdalmidat,
 Mint arany a' tűzben
 Tisztúly büntetésben,
 Hogy vehesd jutalmadat.
 Zugolódo ne légy.
 Kemény ostort ne végy
 Mert Uraddal van dolgod,
 Ki nézi sziveket,
 Visgálja veséket,
 S'ugy adatik csak soldod.
 Az mint találtatik,
 Fontban úgy meritik
 Te alázatoságod.
 Sőt áldgyad oránként
 Hogy gyarlóságodként

Próba alá-is vetett,
 Hogy tűzes menykövel,
 S' pokolbéli tűzzel
 Haragjában nem vesztett.
 Mert kicsiny hévseggel,
 S' kissébb szeretettel
 Rettetted teremődöt.
 Mennyit hívott sokszor,
 Látván vagy hamu, s' por,
 Mutatván kegyefségét
 Akaratos élted
 S' kényén járó lépted
 Nem ismervén kegyelmét,
 Pokolbéli hályog
 S' ördögi rút tályog
 Rontván szived felelmét.
 Noha rút irigység,
 Es utált kényefség
 Rajtad el-hatalmazott,
 Jóra való restség,
 S' gonoszra fellelség
 Akarattýára hájtott,
 Tétovázó kétség,
 Szemtelen gyűlölség

Értelmedben vakított.
 Ne efsél kétféggben,
 Légy jó Reménységben
 Fel-kél kedvedre napod,
 Noha csapkod ostor,
 Mint a' tövis bokor,
 Mutatván gyarlóságod,
 Csak ismérd meg Urad,
 Es alázd meg magad
 Jóra fordul bánatod.
 Várom és ohajtom
 S' epedve kiáltom
 Azért Uram szent Lelked,
 Mint a' sovány földett,
 Engem aszszú fűvet
 Hogy élelzfzen harmatod.
 Csak lelkemre tekints,
 S' bűneimből tisztíts
 Bár ne adgy Uraságot,
 Szánnyad ocsmány férged.
 A' ki szivből téged
 Mostan kérlelni akar.
 Látod nagy ohajtva,
 Es szíve szakadva,

Ajtó-

Ajtódon zörget s' vakar,
 Rábizott girából,
 S' néki adott jókból,
 Talám még hasznót takar.

*Könyörgés hogy Isten sze-
 génységben ne bad-
 gyon?*

Busult életemnek,
 Szomorú szivemnek
 Bóldog gyönyörűsége.
 Felféges Ur Isten,
 Ki vagy mindenekben,
 Lelkemnek édessege,
 Kisdéd s' el-hagyatott
 Te reád maradott,
 Fejem minden szűksége,
 Ellőtted im azért,
 A' te kegyelmedért
 Ohajt lelkem s' kesereg.
 Gond-viselő kedved
 Kéri fel-emellyed,
 Noha nem hasznos féreg,
 Lásd hogy igen szegény,
 Mint

Mint el-utált edény
Vezér nélkül szédeleg.

Régulta szemléli,
S' örömmel beszéli
Sok irgalomságodat,
Szegényekhez való,
S' bővféggel tápláló
Ezer áldomásodat,
Hogy majd fel emeled,
S' a'porbul fel-vészed,
Kis kelletlen szolgádat.
Nem érdemlem úgy van,
Ki élttemben gyakran
Gonosz cselekedettel,
Kedved meg-bántottam,
S' magam rútítottam,
Szemtelen ingerléssel,
Irgalmaidat venném,
S' dolgom emliteném,
De medgyek illy szűkséggel
Értsed kegyelmedből,
Mit kívánnak szívből,
Uram szent Felfüggedtől,
Szállj-le kérésemre,

Ne

Ne néz érdememre
Mi nem függesz embertől
Segély szűkségemben,
Hogy elő-mentemben
Dírsirjelek mindenből.
Mutasd el rekesztett
S' méltán töllem rejtett
Kedvét táplálásodnak,
Sokáig ne hadgyad,
S' táplálásra nyissad
Gondgyát, áldomásodnak,
Add meg kenyereimet,
S' ruhátlan testemet
Ne hadgyad pirulásnak.
Nyissd-meg az én számat,
S' vidámitsd orczámat,
Mondhassak hálá-adást,
Irgalomságodból,
Tégy én velem már jól,
Ne szenvedgyek útálást.
Lásák kik gyűlölnék,
S' meg-szégyenüllyenek
Hogy adtál vigasztalást,
Szemeim rád néznek,

Segit-

Segítségét kérnek
Mert nyavalyában vadnak.

El-fogyott kenyérem
Nintsen jövedelmem
Szűkféggim szorongatnak,
Búsult gondolatim,
S' mardosó bánatom
Ide, s' tova ragadnak.

Csendesítsd elmémert,
S' töltsd bé kérésemet
Te sok áldomásodból,

Szándékom igazgasd,
Döltében támogasd
Gazdag birodalmodból,

Parancsolly hogy éllyek,
S' táplálást már vegyek
Te szent akaratedből.

A' te kegyelmedet,
S' gond-viselefedet
Tartsd csak idvefféggemre,

Kértemre mert ha nész,
Lelkem úgy el nem vész,
Vész irgalmas életre,

Kiben légy vezérem

Szent

Szent Felféged kérem,
Ne mennyek setétfégre.

Elmém gondolkodva,
Kére, s' nagy ohajtva
Istentől vigasztalást,

Hogy kicsinyféggemnek
S' el-fogyott igyemnek
Rendelnék kis táplálást.

Szűkféggemnek közzel,
Irámban hideg öszszel,
Várván reám áldomást.

*Ismét maga vigasztalá-
sáért való könyör-
gés.*

Viseled békeféggel,
S' kegyes csendesféggel

Bús lelkem bánatidat,
Vegyed ajándékkul,

Hogy nagy akadékul
Látod most barátidat,

Tarcsad jutalmaznak,
S' nem bosszúságidnak,
Ez szomorúságidat,

Ellen-

Ellenkedő ne légy,
 Hogy nagyobb kedvet végy
 Illy tusakodásodban,
 Félelmet el-kerűly,
 Kétségben se merűly
 Méltó búfulásodban.

Ely tántorgás nélkül,
 Mert nem véletlenül
 Vetett Isten táborban,
 Örvendezz hogy ismér,
 Hogy büntet, és meg-mér,
 Te gyengéseged szerént.

Véle vízfűzát ne vonny,
 Mert keményb ostromt fon
 Ingerlésed naponként,
 Alázd-meg magadat,
 Hogy vigasztagodat
 Lássad vigant mint nap fényt.

Reményed kegyelmet,
 Ki most fenytéket
 Bocsátá bús fejedre;

Ha próbába most tett,
 Prédára nem vetett,
 S' nem bizott ellenfégre.

Nem

Nem hogy szégyenítsen,
 De inkább segítsen,
 S' fel-indítson az égre,
 Ösvény mutat ezzel
 Ez kicsiny ösztönnel
 Noha tettzik keserves.

Nem fordult úgy szemre
 Rólad, hogy ne nézne
 Ismét ki vagy kegyelmes,
 Sújtólása nem árt,
 Tűlled el-fordít kárt
 Hogy légy hív s' engedelmes
 Szíve rajtad esik,
 Noha kicsint kéklik
 Tőled illy kísértetben.

Nem hágy, fel-emel még,
 Tudgya mikor szükség,
 S' meg-teként szükségedben.

Fel-támad az Csillag,
 Ki most alig világ
 Előtted setét ködben,

Mit kesergesz azért,
 Hasznos nyavalyádért
 Oh meg-felemlét szívem!

Miért

Miért kételkedel,
 S' olly igen töröddöl,
 Ha utálnak-is engem-
 A' fok undok bűnért,
 Szállott, ki boszszút kért
 Méltó hát el-szenvednem,
 Ajándék ez, s' nem kin
 Illy hasznos gyötrelmin,
 Kinek jutalom készül,
 Bódog inféges út,
 Kin dicsőffégre jut,
 S' a' gonosz-is meg fészül
 Az igaz kin vidul,
 S' bátrabban meg-indul,
 Nyeri az eget részül,
 Támaszd hát Uradra
 Dolgod, fő-gondodra,
 Meg-szánnnyad nyavalyádot.
 Nem borít-el az hab,
 Ki irigységgel csap,
 S' kórnyúl vőtte hajódat,
 Fel-kel majd te Urad,
 Az te nagy jutalmad
 S' el-rontya szidalmadat.

Had-

Hadgyon azért ha így
 Viseled csak benne hidgy
 S' tőle Szent Lelket kérj:
 Birja ugy szivedet,
 Hogy illy infégedet
 Meg-győzven kegyelmet érj
 Menybsi ján sok haszon,
 Ha te is léfesz azon,
 Hogy méltán oda fel-érj.
 Irgalmas Ur Isten,
 Ne ítélj éltemben
 Erdemlett büntetéssel!
 Bűnöm sokaságát,
 Ne nézd gyűlt rútságát,
 Haragos tekintettel:
 Töröld el szeplőjét,
 Sok vétkem veszfőjét,
 Törd el hozzám térteddél.
 Az én infégemnek,
 Mint az Danielnek
 Uttyát találva kedved,
 Mert el-bádgýatt-lelkem;
 Küldgy eledelt nekem,
 Hiszem vagyok te féréged.

C

Siesz

Sies Saul az mig
 Környül végyen, addig
 Kedved vélem jól tehet,
 Szükségemre könnyen,
 Hogy morfalek legyen,
 Károd nélkül meg lehet,
 El-múlt harminc napom,
 Hogy éhezve várom
 Gazdag elededet:
 Telepítsd le szolgád,
 Szomorú ki imád,
 Szegd neki kenyeredet,
 Legyen mi érteke,
 De semmi rejteke
 Te kívüled ne legyen?
 Az te áldomádod,
 Visszelye Angyalod
 Mindenekkel jól tegyen,
 Hogy irgalmas úton
 Felfegyedhez jusson
 S' örök életet vegyen.
 Ez egynehány versel,
 Istent könyörgéssel
 Hogy kérném kegyelemre,
 Edgy

Edgy kis fülemile
 Nagy vigan énekle
 Neznék jó Reménségre,
 Nincs senki felejtett,
 A kiket teremtet,
 Van gondgya minden testre,
Bűneit ismervén Istennek
kegyelméért könyörög.
 Retteget sok vétkem,
 Kit ellened tölttem
 Egek Felfegy Ura!
 Nincs épség testemben,
 S' bódúltam elmémben.
 Jutottam szorgos bura,
 Hanem segít Karod,
 S' nagy irgalmaságod,
 Féltő esem poklokra.
 Maria Magdolnát
 Csaknem bűnnek annyát
 Meg-halattam vétekkel,
 Az kegyetlen Saulust,
 S' álnok Phariseust,
 Mert el-értem bűnökkel,
 Az Dágon napjait,
 C 2   Caja-

Cajafás szolgait

Káromló beszédekkel,

Illy undok vétkekkel,

Az Eget szememmel,

Miként merjem már nézni,

Mert Hóld és Nap fénye,

Csillagok szép színye,

Engem fognak vádolni,

Hajlékom falai,

S' föld testem ruhái

Kezdenek kárhozratni.

Az négy Elementom,

Kiből épült tagom

Ellenem kiált nagyon.

Mert érzékenyégem,

Zabla nélkül nyelvem,

Járt gyakrabban szabadon.

Kiért felek igen,

Meg esem a' jégen,

S' el ne vesszszek a' vámon.

Kérlek azért segits,

S' bűneimből téríts,

Egek Felféges Ura,

Lelkem soványságát,

Ellezd

Ellezd szomjuságát,

Vezesd ellefzót kútra,

Hogy semmi késértet,

Melly ellenem jöhet

Ne jutasson több bíra,

Irgalmad ne múllyon,

Veszély ne talállyon

Engem rusnya nyűvedet.

Ki fogja meg karod,

Ha az akaratod

Hogy fel vedd szegényedet

El-veszett juhodra,

Szarándok szolgádra,

Mostan nyúíts ki kezedet.

Ne vesszed fergedet,

S' romlott cserepedet,

Melly esedez tenéked,

Ha nem vétett volna.

Most miért óhajtna

Kesergéssel előtted,

Te is mit engednél,

Ha bűnben nem lelnél,

S' nem vétenék ellened.

Ha kegyelmedben vesszsz,

Örökké áldott lelkiz
 Térnek hozzád pogányok,
 Látván hatalmad nagy
 Ahoz irgalmas vagy,
 Dicsir mindenek szajok,
 Eltem s' holtom végét,
 S' bűnös lelkem rögjét
 Vezetsék szent Angyalok.
 Bűneimről vallást
 Téven, s' vigasztalást
 Várván csak Istenemtől,
 Kérven meg-halgasson
 Sebeimből gyógyítson,
 Mert sebhetyem bűnömtől,
 Az Dudvág berkéken,
 Egy rétem szeliben
 Sirván bűnömön szivből.

*Ísmét pœnitentiáraindúlt
 szivnek buzgó könyör-
 gésével könyörög.*

Melységes szerétség,
 Könyörül vött nag' inség
 Uram sok rettegettel,

Majd

Majd el-fojtyak izivem
 Elődbe ne vigyem
 Fájdalmam kefergével;
 Erőt vésznek rajtam
 Ellened hogy jártam
 Hanem néz kegyes kedvel.
 Alhatatlanságom,
 S' vakmerő rútságom,
 Nem érdemlik kegyelmed,
 Nem-is méltó vagyok,
 Mert bűneim nagyok,
 El-halgatván figyelmed,
 Hogy irgalmasságra
 Térj vigasztalásra
 Mutatván segedelmed.
 Te előttem még-is
 Ha bűnöm ijeszt-is
 Le-függesztem fejemet,
 Töredelmességgel
 Szólván, szelédsséggel
 Ki-nyitom kezeimet,
 Hogy kis buzgoságom,
 S' alázatosságom
 Keressem mi érdemet.

C 4

Tiny

Túnya gyarlóságnak,
 Sok gonofságoknak
 Arja lelkemet follya,
 Testem fájtalanul
 Természetemben fúl,
 S' torkon fogva hurczollya
 Erzékenységemet,
 Kivel bus szívemet
 Több bűn igen unfzollya.

Hamisságom oka,
 Kit tántorodásra
 Mind untalan ragadott,
 Negédes akarat,
 Kire a' bűn árratt,
 Tudom illy veszélyt adott,
 Sok gonosz gondolat
 Font dögös fonalat,
 Kin lelkem el-bádgvadott.

Idc, s' tova sokszor
 Noha látott ostor
 Testemmel el-hajlottam,

Kiszetű ingerlés,
 S' gonoszok kérése
 Miatt hamar bódultam,

Sze-

Szemérem rútságot,
 Társul gyakran hozott,
 Kiben meg gyarapodtam'
 Az kiből most immár,
 Mint rest s' erőtlensár
 Kész volnék fel ébrednem,

Meg-igazulásért,
 S' kívánt kegyelemért,
 Uram kedvedet kérném,
 De fonnyat gaz lévén,
 Ez bűnös föld színén,
 Nincs erőm arra nékem.

Segető karodat,
 S' irgalmafságodat
 Nyujtsd azért kegyelmeddel
 Téríts meg engemet
 S' balgatag szívemet
 Oktassd Szent Lelkeddél,

Hogy fénlő világom
 Légyen s' fényes napom,
 S' birjon te félelmeddel,
 Vedd fel lelkem gondgyát
 Mosd el sok mocsokját
 Meg undokult szívemről,

C 5

Hogy

Hogy a' bűnnek habja

Lelkemet ne csapja

Süntelen éktelenül,

Végy-el minden szeplőt,

Lelkemről, s' bűn gyeplőt

Fordíts-el életemről,

En elmémet birjad,

Szent dolgokra hijad,

Minden mozdulásmat,

Tenéked szolgállyon,

Lelkem magasztalljon,

S' minden mulatságimat,

Benned helyheztessem,

S' tölled el ne essem

Vifeld akaratomat.

Rettennyen-meg szivem,

Félljen kicsinyfégem,

Ellened fel ne kellyen,

Ektelen életet

Ki eddig vezetett

Bátran távol kerüllyön,

Vakmerő ingerlés,

Kiből szégyen kelés

Kelne, rajtam ne legyen:

Ellen-

Ellenségim száját,

Tartsd zablán szándékát,

Fordítsd-el gyalázatrát,

Te öldözz, és kerges,

S' itt tűzettel égés,

Mint kezeid munkáját,

Hogy a' bűnetésben

Irgalmasság legyen,

S' vegye-el annak fullját.

Szivem s' minden kedvem

Erőm, s' tehetfégem

Kiért Uram tisztellyen,

Gondvifeléfedért,

S' hozzád vévéfedért

Hálá-adásra térjen,

Mindenkor szerezsen,

Szűkfégemben lellyen

Szegedelmet: Ugy legyen.

Más azon pœnitenciára

indúlt léleknek töre-

delmes könyörgése.

Mennei nagy Felség

Kit retteg föld s' mind ég

G 6

Hatal-

Hatalmas rémuléssel,
 Féli haragodat
 Lelkem, mert sok jódat,
 Vette fertelmes kézzel,
 Jó-téteményidért
 Sem bocsúlt, sem dicsért
 Hála-adó hívseggel,
 Alázatosságom
 S' kicsiny buzgóságom,
 Ha tetfzett valamiben,
 Nem volt áthatatos
 Mert még utálatos
 Dolgot fogott kezében,
 Negendes ingerlés,
 Bűnrelőtt vezérlés
 Test hitetgetésben,
 A' ki rántorodást,
 S' lelki háborodást
 Hozott sok veszélyekkel,
 Idegen nyavalyát,
 S' büntetésnek súlyát
 Rettegő kissebseggel,
 Szomorú utálast
 Mészfze tölled hajlast

Nehéz.

Nehéz szám-kivetéssel,
 Kinek inségéből
 Im holt mélysegeből
 Ur Isten már kiáltok,
 Noha nem érdemlem,
 Hogy jöjjön kegyelem
 Irgalmafságot varok,
 Könyörűl én rajtam,
 Mert im-el-bódultam,
 Majd kárhozatra jutok:
 Haragod rettegem,
 S' vétkemet keférgem,
 Esetíven jajgatván,
 Rútsági a' kinek
 Büntetéssel ölnek
 Busúlt lelkem ajtaján,
 Szabadítsd mérgetől
 Dühösködésedtől,
 Eltem végső óráján.
 Irgalmazz énnékem,
 Légyen reménységem
 Te nagy kegyelmed felől,
 Régi boszontásim,
 S' talált álnokságim

C7

Ne

Ne vonnyanak kedvedtől,
 Rontsd-el a' roz' szokást,
 Akadályt, s' tántorgást:
 Küldgy Sz Lelket mennyég-
 Látod a' természet (ből,
 Gyarló és meg-vész,et,
 Rakva fok kívánsággal,
 Nyalankságon ragad,
 S' boszszúságra dagad
 Kevély fok változással,
 A' tiltott dolgokon,
 Akár mi kis okon
 Mulat fok akarattal.
 Te azért egyedül
 Kitől minden eppül
 Fordíthatz szent életre,
 Minden feterfőget
 Ronthatz s' ellenfőget
 Kit vitt rút esetekre,
 Te ellened való
 Meg nem számlálható
 Gonosz cselekedetre,
 A' kik boszszú állást,

Vég-

Végzetetlen kin vallást
 Te tölled érdemlenek,
 Igaz itileted
 Szerint, el veszttheted
 Lelkem, ellened medgyek,
 Hatalmasságodért,
 S' ilyen infegemért,
 Ki előtt panaszolt tegyek!
 De illy kis erőtlen,
 Gyenge féreg ellen,
 Mi halzon meg mutatnod!
 Erőd, fa levélen,
 Kit a' gyors szél fönnyen,
 El-hány, azt nyomorgatnod
 Nem teszlik-meg avval,
 Ha fizetsz pokollal
 Régi irgalmasságod,
 Hiszem te nem örülsz,
 Mert senkit nem gyűlölsz,
 Hogy valaki el-veszszzen,
 Ki a' bűnösökért
 Jöttél s' válságokért
 Hogy senki ne rettegjen
 Felfegyedhez megyünk,
 Idves-

Idétséget kérünk
 Igazúlyunk meg ingyen.
 Légy kegyelmes azért,
 Es sok bűneimért
 Méltó ostort ne bocsáts,
 Verecségen kémélly
 S' irgalmassággal ély,
 Ne foggyon vigasztalás,
 Szánnya Szent Felfegyed
 Kis kelletlen fegyed
 A' ki bizony nyavalyás.
 Küldgy Szentelő Lelket,
 Erzékenységimet
 Ki magának foglallya,
 Minden indulatott,
 Ki bűnnel mulatott
 Környülem meg tapodgya,
 Akaratom bírja,
 S' gyarlóságtól oja,
 Légyen földed lakója.

Itt

*Itt az Teremtésért Isten-
 nek hálát ad.*

Császárok Császára,
 S' Menynek Földnek Ura,
 Nagy hatalmu Ur Isten!
 Ki ditsérhet méltán,
 Sok javaid látván
 Mindgyarást, a' kezdetben,
 Mert bölcs rendelésed,
 S' nagy gondviseléd
 Ismértzik teremtesben,
 Mint abroncs hajlása,
 Kék égnek állása
 Környül vőtt javaival,
 Hóld és Nap járása,
 Planéták forgása
 Kerülnek áldásával,
 Tengernek vízei,
 A' földnek füvei,
 Táplálnak hasznaival.
 Embert szép termettel,
 Okos értelemmel,
 Aldád Uram, s' több Urrá:
 Világ.

Világ szép javait,
 Es minden vadait
 Ofztad kívánságára,
 De vakmerő vólta,
 S' háládatlansága,
 Sok bünt ellened túra,
 Nem csak személyeddel,
 Földi istenséggel
 Sokat fel-magasztaltál,
 De kit nagy értékkel,
 Eszfzel, s' böltsésséggel
 Erdem kívül ruháztál!
 Minden kívánta jót,
 Ahoz kenyeret, sőt
 Szükség kívül is adtál.
 Föld temérdekségét,
 Hofzfzát, szélelségét,
 Adtad Uram emberért,
 Rajta való vadak,
 S' repülő madarak
 Vadnak táplálásért:
 Semmi ékefféget,
 S' drága fényességet
 Nem fundáltál hasznodért.

Nézz

Nézz ember szemeddel,
 Nap-fény mit fogott-el,
 Aztat mit neked adta,
 Csak őtet tisztellyed,
 Szeressd és félttyed
 Miképpen parancsolta,
 Hogy ezer iziglen
 Meg áld mindenekben
 Azt-is hiven fogadta.
 Szived keménysége,
 Elméd feréttsége
 Eztet meg nem ismérte,
 Hogy már történetből,
 Es csak természetből,
 Ez jókat szedte s' vedte,
 Kiért bocsfzúsággal,
 S' gyakran káromlással
 Rút vétkei nevelte.
 Mennyi mulatságot,
 Meg-annyit fájdalomot
 Azért reád bocsátott,
 Hogy el ne hidd magad,
 S' gyarlóságod tudgyad,
 Es ismerjed Uradat,

Kl

Ki láttya szivedet,
 Es tudgya elmédet,
 Bánya ocsmányságidat,
 Dicsérd azért lelkem,
 S' magasztaljad nyelvem
 Illyen jó teremődöt,
 Aldgyad te-is szivem,
 Testem tagom, s' izem,
 Mindenben Istenedet
 Mert nem felejtetherem,
 Sok jót tőlle vettem,
 Táplállya életemet,
 Dicsirjétek egek,
 S' boldogult seregek
 Mindayajan Sz. Angyalok,
 Tengernek habjai,
 S' föld külbmb vadai,
 S' Mennyei szent Karok,
 Mert Istent dicsírni,
 S' nevét magasztalni
 Elégseges nem vagyok.

A men-

*A' Mennyei örök Bóldog-
 ságnak kívánása.*

ÓRúly, s' vigadgy lelkem,
 Jutott kívánt hirem,
 Megyünk az Ur Házában,
 Holott az Angyalok,
 S' Mennyei Szent Karok
 Bé-vefznek társaságban,
 Mert nincs maradafod,
 S' bizonyos szállásod
 E' nyomorúlt világban.
 Ott léfzen Szeretett,
 Isteni Dicsiret,
 Szentekkel nyájafságod,
 Öröm, és Dicsőbség,
 S' állandó Békefség,
 Ott várja nyugodalmod,
 A' JESUS Bárányal,
 Isteni látással
 Bé-telik kívánságod.
 Szent János csak képpe
 Nezte, s' jelenésbe
 MenyországnaK szépségét,

El-olvadott szíve,
 S' háborodott kedve,
 Hogy látta ekefségét,
 Elme fel nem éri,
 Nyelv sem beszélheti
 Ragyagó dicsőlségét.
 Mint szarvas melegben
 Siet folyó vízben,
 Hogy olcsa fзомjúságát,
 Kivánczik lelkem
 Hozzád ugy lstenem,
 Enyhítsed fáradságát!
 Lézengő lelkemnek
 Szárnya fzegett légynck
 Mutasd-meg bódogságát,
 Miért holzfzabbodik,
 S' életem vonódik
 Ez dögös, büdös tömlőtzbem.
 Mert meg unta lelkem,
 Bujdosását s' éltem
 Ez csalárd fetét völgyben,
 Ejjel nappal csak sir,
 Ohajt mig arra bir,
 Vidd-be a' dicsőflegben.

Mert

Mert job ottan egy nap,
 Hol irigység nem csap,
 Mint itt ezer esztendő:
 Mert itt fok villongás,
 Talál bú, s' változás,
 Látod minden vesztendő,
 Hatalmas hatalom
 Légyen, mint nagy halom,
 De el-vestti az idő.
 Mondgyam Sz. Dáviddal:
 Uram vittél által
 Engem vízen, és tűzön!
 Akkor áldgyon lelkem,
 Es dicsirjen nyelvem
 Tégedet, szemtől szemben,
 Hogy szép forrás fűre,
 Az örök életre
 Vivén vetted kezedben,
 Örűly te-is testem,
 Noha bűnben estem,
 De el nem vesz a' földben,
 Mint a' szép búza mag
 Hogy földben el nem agg,
 Ki-ujjúl kikeletben,

Igy

Igy te is hamuból
 Fel-támadsz a' porból
 Vigadsz örök életben-
 Im azért kezdedben
 Ajánlom mindenben
 Néked Uram magamot:
 Ha terfszik kedvednek,
 Mutasd-meg lelkemnek
 Színed, s' adgy boldogságot
 Egyben könyörgésem,
 Hadd jusson elődbe,
 Ne nézd gyarlóságomat.

*Uton járóknak óltalom
 kérése Istenül.*

Szarándokságimot,
 S' mindenütt útaimot
 Igazgató Istenem,
 Menynek s' földnek Ura,
 Im látod útamra
 Indúlok: Légy Vezérem!
 Menésem szűkséges,
 Térésem kétséges,
 Azért nevedben kezdem.

Légy

Légy vigasztalásom,
 Ellesztő árnyékom
 Valahová fordúlok,
 Efsős hév időben
 S' fergetek szélvészben
 Légy hajlékom hol járok,
 Ahoz nyugodalmom,
 Erős bátorságom
 Az holott meg-maradok.
 Ha veszedelem ér,
 Ellenség hozzám fér
 Légy énnékem óltalmom,
 Szerencsétlenségben,
 Akár mi ügyemben
 Légy meg-tartó istápom,
 Bádgyatt fáradságban,
 Es nyugovásimban
 Békeféges Sátorom.
 Gonosz társaságtúl,
 Es ragadozástúl
 Te félelmed el-vonnyon,
 Barátom kárára,
 Erőszak húzáfra
 Haragod ne bocsásson,
 D Hanem

Hanem igaz útra,
 Es akarodra,
 Kegyelmed igaz gaffon.
 Abrahám földéből,
 Caldeus tűzéből
 Indúlt, Uram edgy szódra,
 Uttyát igazgattad,
 Sok jókkal áldottad,
 Hite fordult valóra,
 Jákob hogy bujdosott,
 Bátya előtt futott,
 Nem bocsátád prédára.
 Az iffiú Tobiást,
 Meg-mentéd nyavalyást
 Órdög Asmodeustól:
 Raphaél Angyallal
 Illy szép társasággal
 Indítad ki házától,
 Három Szent Királynak
 Mutattál úttjoknak
 Csillagot kalauzúl.
 Most-is nem rövidobb,
 De Uram ér küll yebb,
 Az te régi hatalmad,

Ha retszik meg-tarthatsz,
 Es viszsza-is hozhatsz,
 Mert nagy a' te irgalmad,
 Noha nem Tobiás,
 De bűnös nyavalyás
 Vagyok; a' mint hog' tudhad
 Hogy ezen testi jó,
 Légyen mint viz-folyó
 Essek dicsiretedre,
 Hozzám kegyelmedet,
 Es meg-térésemet
 Irjam emlékezetre,
 Szerencsés útamért,
 S' viszsza térésemért
 Okot adgyak beszédre,
 Hogy útra indulék
 Szárnyan edgy Saff láték,
 Okot vök verseimre,
 Szerencsés menéle,
 S' bátor repülése,
 Indított reménységre,
 Hogy az Egek Űra
 Meg-viszsza hoz Lócra,
 Neve dicsiretíre.

*Alázatossággal Bűnéért
Istennek könyörög.*

Mullyék-el Ur Isten rólam
te nag' haragod, én érde-
mem szerint rettenetes osto-
rod, sok gonofságomért, ki
te hozzád fel-ért, el-szánt
bocsfzú-állásod.

A' te haragodat térítsed
kegyelemre, és könyörgése-
met bocsásd te elődben, lásd
hogy szomorodtam s' te
hozzád fordúltam már töre-
delmefségre.

Tiszteliek tégedet, ki lakol
dicsőfseggben, a' Sion hegy-
nek tetején fényes kődben;
mindent fellyül múltván, s'
azon uralkodván, a' mélysé-
geket nézván.

Irgalmas gondodat nyi-
tottad minden testre, kik
tisztelnek s' félnek véfzed
szent

szent Tenyeredre, a' kifizir-
tetteknek s' meg-febhatt szí-
veknek fordúlsz könyörgé-
sükre.

Jól látod szívemet nékem-
is, melly screlmes. sok inger-
lő bűnnek rútságától, fertel-
mes a' jóra igen rest, eröm-
ben meg-vefzett tántorgó
nem szemérmes.

A' kiknek felelmes mély-
fsegből kiáltok, kemény kő-
teléből szabadulást kívánok,
lássad mint nyavalygok, csak
irgalmat várok, meg-tisztúl-
ni akarok.

Bocsásd-meg bűnömért U-
ram te szent Nevedért, igaz-
ságod szerint, ne ítély efe-
temért; látod fokásfodott,
s' veszedelmet hozott, de ne
utály azokért.

Ismérem vétkemet, ki te
hozzád fel-hatott, s' rette-

gem bűnömöt, ki igen útaltatott, kissebbségre, okot, s' veszélyt bőven hozott, szomorúságot adott.

A' kibem magamat előttem meg aláztam, kegyelmedhez bizván a' földre le borúltam; sujtoly irgalmassan, a' ki nyavalyáisan hátam im meghajtottam.

Bátorítsd, építsd fel tántorgó életemet, gyógyítsd szent Véreddel meg döglött sebeimet; testemben meg-szépíts, szivemben vidámits, tartsd tisztán én lelke-met.

Irgalmazz Ur Isten nékem szegény bűnösnek, s' törőd-el rátságit nyavalyás életem-nek; lásd esedezését, sok reménkedését igye-fogyott szegénynek:

Szemeidet Uram rólam el
ne

ne fordítsad; te szent malasztodat kegyességedből nyújtsad, tiszta szívet s' lelket, teremts buzgó kedvet, életemet újjítsad.

Bűneimnek mérge több mirigyet ne hozzon, rút emlékezeti soha ne tántorítson, kedvet bátorítson, Angyalod őrt álljon, csalárd okot el-rancson.

Erőtlenféggemet birjad te szent kedvedből: ki Anyám méhéből ragadtál csak sem-miből; irgalmasságodat, s' Atyai gondodat, ne vond-meg kis férgedről.

Minden szűkségemben gyámolom, légy énnekem, útam-ban őriző, igazgató segédem, őrdög csalárdsága, más gonosz szándéka, ne nyomorítsen engem.

Hatalmas nagy Isten, ki
D4 vagy

vagy minden dolgokban, néked adtam magam tarts alázatossággban, tökéletes szívvel, s' lelki tsendességet adgy e' szarándokságban.

Kiért életemnek minden ő napjaiban, dicsirjelek téged egyedül dolgaiban; jó-téteményedet, s' gondvise-lésedet, magasztaljam vi-gabban.

Gyarló esett után erősödést kívánnám; vallás tétele-mnek jutalmát szívből várván, Christus érdeméhez bizván kegyelméhez, irám az Duna partyán.

Még is azon töredelem-mel könyörög hogy Isten légyen irgalmas vét-keimnek.

Mennyégben lakozó imá-dandó Felség, kit kör-nyúl

nyúl környékez ragyogó fé-nyesség, birtokodban va-gyon tűz, víz, föld, s' forgóég, országlásodban nincs sem eredet, sem vég.

Te természet szerint meg nem változható, kiből irga-lomra leg-inkább vagy haj-ló, szóllanék keveset noha vagyok gyarló, büntetésre méltóbb mint kedvedre való.

Szóllok még-is mivel va-gyok kézi munkád; noha Reménységem kicsiny bizta-rást ad: de mint hogy min-den test támaszkodik csak rád, nem kétlem adásod, hogy engemet-is áld.

Mit mondgyak vétkem fok, mint főveny szapora, égig emelkedik búzi poshat doha, de oszlattya, s' mossa irgalmad zápora, mint szél-

rül hogy őszol fül virágnak
moha.

A' vétkeket vallyon kitso-
da értheti? nehéz súlyos-
gát vallyon ki mérheti? tit-
kos sokaságát számba ki ve-
heti? kiért haragodat de ér-
demelheti.

Es titkosoktól-is tisztít,
hát engemet; zabolázd el-
mémet, tartoztasd nyelve-
met; mint fő féreg és moly,
ne rágja mellyemet, tölthet-
sem szentid közt nyugovó
helyemet.

Idegen s' nem ísmért vét-
kem-et-is bocsásd, és tulajdo-
nimra vés nyilhatatlan zárt,
kerülhessem távol azt az isza-
pos fárt: undokitasíval ki
torkomiglan márt.

Ne szálj pörben velem
illy gyarló szolgáddal; ne
kivány küzködni illy rom-
landó

landó náddal természeted
ajánl szent Diadalmaddal,
hozzád tért esdöket fedezd
írgalmaddal.

En poshatt, és undok por
s' hamuból való, milehet én
bennem kedvedre ajánló,
csak a' mi malasztból szár-
mazik rám hajló, mit fél-
lyeké előtted áll a' közben-
járó.

Támazkodom annak épp
áldozattyára, a' ki bűneimet
vötte-fel vállára; adgyak lé-
gyek készült szent Vacsorá-
jára: segély JESUS jőj-el hők-
tom órájára!

Vedd-hozzád lelkemet,
kit bennem tartottál, ször-
nyű haláloddal, kit meg is
váltottál: áldott légy hogy
menyből értünk le-fzálottál,
az hol idevezithetsz-meg oda
hatottál.

Szép lakó helyeket készí-
tesz azoknak, kik szód hallá-
sához, s' tartásához szok-
niak; és tégedet tartnak fő-
birodalmoknak, adgyad lé-
gyekén-is rendiben számok-
nak, Amen.

*Hogy ez világ javaiban
semmi nincs állan-
dá.*

Szin festékekkel mázlott,
S' tündér ülön kőholt
Csalárd világi hivság,
Mit vélsz aranyidról,
S' drága Gyémántidról?
Itéledé bődogság?

Imegynehány szóval,
Csak kicsiny munkával
Bizonyítom hogy hivság.

Az órak el-folynak,
Idők-is el-járnak,
Nem múlatnak útt yokban,
Hol hideg, s' hol meleg,

Szép

Szép idő, s' férgek,
Jőnek s' meňek egy nyomban

De kis vélekedés
Serény elmélkedés
Nem vehetni egy szóban.

Jó s' gonosz szerencse,
Mint forgó velenőce
Emel s' taszít a' porban,

Császárt-is köldüfsá,
Tész Urat kapáfsá
Öltözeti bocskorban,

Királyi Corona,
Ország birodalma,
Száll olykor nád hajlékba.

Angyali nagy szépség,
Kit egy kis betegség
El-hervaszt s' porrá téfzen,

Erő s' nagy vastagság,
Vitézi bátorság,

El hágy, és másé léfzen,
Őröm és boszszúság,

Vas, s' békó, szabadtag
Mindenkoron vár készen.

D7

Nagy

Nagy tölgy fak ki-dűlnék,
 Tornyok repedeznek,
 Hóld, s' nap fénye-is el-vész
 Márvány kőben metezett
 Irás kopik, s' veszhet
 Kit faragott ember kéz,
 Erős Gyémánt törik,
 Aczél, vas-is vágik,
 Es fok kára porrá lesz.
 Szép kőves arany láncz,
 Kit gyönyörködve lát sz
 Időktől homályt vehet,
 Drága friss öltözet,
 Kit sok munka szerzett
 Moly s' penész miatt veszhet
 Vérrel gyűjtött sok kincs,
 Kinek száma-is nincs,
 Tűz, s' lang miatt szenved-
 het,
 Még a' föld-is el-agg
 Hibáz vatemény mag,
 Egek-is fogyatkoznak,
 Kőszikla hamuvá,
 Az hamu még hová

Az

Az idővel változnak,
 A' Tenger-is dagad,
 Viszont megint apad,
 Nincs határa az habnak.
 Világot kerülő,
 S' ég alatt repülő
 Sas melly hamar enyészik,
 Szerelmefed ki volt,
 Vagy útál, vagy meg-hólt,
 Rolad el-felelkezik,
 A Pénteki úröm
 Vasárnapi öröm
 Siralomra változik.
 A' nagy Pyramisok,
 Es Labyrinthok
 Voltak világ csudái,
 De hová lettek már?
 Helyeit nézzed bár
 Nem látشانak falai,
 Idő el-veztette,
 S' földig porra tette;
 Mostan csak szó példái.
 Jaj s' miként vegezzem,
 Erre nem érkezem

Mert

Mert nyelvem meg-némíttya

Kedvem háborodik,

S' lelkem szomorodik,

S' elmém-et-is rompíttya;

Hogy minden csak el-yész

Valamit a' szem néz

S' ez éltemet fogyattya,

Látom hogy változás,

Minden szempillantás:

Nem áll semmi egy nyomba

Az mit jelenteni,

Akarnék mondani

Keressd-fel Rythmúsimban,

Hogy nincs állandóság,

Sokáig válóság:

Semmi-is ez világon.

*Bú és bánas benyélő szív-
ben vér fészket.*

VAlahol el-megyek,

S' valamit szemlélek,

Minden vigad kedvére;

Szarvasok forrásra,

S' bádgyatt madár ágra

Le-fzál

Le-fzál nyugodni délre,

De én bús szivemet,

Kis reménységemet,

Mikor hozom örömré?

Nem nagyobb a' bánat,

Mint a' bú gondolat,

Noha szűnik kevéssé,

Bánat vidámulást,

S' társaságtúl szállást

Vészén, s' tehet nyertessé,

De a' szivben száradt

Bús gond reám áradt,

Es téizen kétségessé,

Igy elmém zavarja

S' bú szivem faggattya

Esetemre figyelmez;

Tettető képzéssel,

S' csalfa mesterseggel

Engem üldöz s' környékez,

Ha késem fokkára

S' nem indulok útra,

Felő galibát szerez.

Azért im készülőlk

S' útamra eredek,

Olda

Oldalamon függ kardom,

Talám barátomhoz
Jutok. s' hiv tarsomhoz,
Kihez régen vágyódom,

A' hol vigasztalást,
S' kedves nyugvó szállást
Találok nyilván tudom.

Indúl azért lovam,
Látod el szánt útam

Vagyon jelen előttem:

Nem lehet panaszod,
Meg-jár te abrakod,
Hordoz bátran bús szivem.

Nincs semmi mentseged,
Jó vas patkó szeged
Keresd-fel régi kedvem.

A' fetér-étszaka
Sok zápor harmattya,
Már nem újság előtted,

A' csoportos jegek,
Es köves ősvények,
Ne ijesszenek téged,

Sűrű tövis bokor,
Kit fogsz nyomni sokszor,

Lész

Lész örömdőre néked.

Kő-eső csattogás,
Menydörgés, s' villámás,
Ne gátollya útadat,

Zuzmaráz, és hideg
Jeges út, s' fergeteg
Nerettentse lábodat,

Köves erdős hegyen,
Szombokos mezőben
Jelűl hadgyad nyomodat.

Nagy fáros berkeiben,
S' homok tér völgyekben
Ha szintén lesz-is útát,

Irtoványot rétre,
S' posványos helyekre,
Ha a' szükség rá juttat,

Semminek itillyed,
Kedvemet ne szegied
Lészen hasznos jutalmad,

Ha oda érkezel
Kit szivem gondol-el,
Lészen kedves szállásod,

Engemet sok bűtől,
Eméltő gondoktól

Meg-

Meg-mentesz, és lakáford
 Léfzen barátommal,
 S' kívánt édes jómmal
 Uraddal nyugováford.
 Hideg ősz kezdetin,
 Dudvák berke szélén
 Sok búval, s' gondal valék,
 Olyan szándék ére
 Elmém-is rám tére
 Hogy útamra készülnék:
 Az hol vigasztalást
 S' kedves nyugovó szállást,
 Fejemnek találhatnak.

*Hogy az Isten edgyedül
 maga veri az hadakat,
 és nem emberi erő
 által.*

S Ereeg Hadnagya,
 S' vitézek sírásája
 Ki lakol az egekben,
 Onnét intesz, rendelsz
 Es karodon viselsz,

Mert

Mert Ur vagy magos menybē
 Aldod bátor szível,
 Harczhoz erős kézzel,
 Ki harczol te nevedben.
 Mert egyedül Isten,
 Ki vitézzé térszen:
 Vehetsz erőt kezéből;
 Nem jön ő fegyverrel,
 De csak tekintettel
 Parancsol az egekből,
 Nézi a' sziveket,
 Es nem az erőket,
 Nem vér hadat kezijből:
 Méltó hát kegyelmét,
 Kérned segedelmét
 Illy hatalmas vezérnek:
 Kitől áldást vehetsz,
 Es romlást is nyerhetsz,
 Ha nem tétzel kedvének,
 Magasztal kit akar.
 Es mást porba takar,
 Nagy ereje kezének,
 Ellenség gyors Lovát

Lát-

Látván, s' éles kardgyát
 Ne rémülj-el szivedben,
 Fene Párducz bőrit
 Tigris s' Farkas szórit
 Batran nézzed mezőben,
 Alla kiáltása
 Dob, s' Trombita szava
 Ne hasson füleidben.
 Algyu ropogása
 Mint ég csattogása
 Rettentherné szívében.
 Sok sűrű kopja,
 Ki-terült záfzloja
 Háboríthat elmédben,
 A' fok festet pais,
 Nyíl hegyes vasa-is
 Mit nem tűnetet szemedben?
 David parittyával,
 Gedeon lámpással
 Ellenfejit meg győzte,
 Az erős Samson-is,
 Csak szamar állal is
 Philisteust meg-verte,
 Satorában Jahel

Sise-

Síkerat vas szeggel
 Az földre le-szegefszte
 Mert az Ur volt vélek,
 S' bátorodott szívek;
 Nem biztanak fegyverben,
 Mert hol lsten harczol,
 Ott az pogány ofzol,
 Futnak bujnak rejtekben,
 Vesznek azért gyakran,
 Az kik biznak batran
 Magános erejekben.
 Mostan paifodat
 Tisztítsd, s' pánczélodat,
 Sisakodat vedd le szegről,
 Elestsd kardodat,
 S' hizlallyad lovadat,
 Fogd ki az eke mellől,
 Ne bizd magad másra,
 Hogy ne jűj romlásra,
 Hanem magad menny elől,
 Buzdúllyon fel-véred,
 Terjezd régi hired,
 Ne retteny pogány hirtől.
 Te éles törödet,

S' ke-

S' kemény fegyveredet
Hizlallyak Török vértől:

Aldozád rút véret
Nyisd-fel dögöséret.
Kérj segítséget égből.

Hazánk rontására,
S' népünk rablására,
Hogy az pogány készülne,
Régi vitézeknek,
Scythiai vérnek
Irtam meg ne rettenne.

Hanem régi Marshoz,
S' hadakozó társhoz
Társul mellé sietne.

*Hogy a' Szabadságnak
méltósága mindenek-
nél kívánatos.*

Mi lehet kedvesebb,
S' gyönyörűsegebb
Mint a' kívánt szabadság?

Könnyen uralkodó,
Noha hivalkodó
Akaratos méltóság,

Maga

Maga kedvét járja,
Rabságot utálja,
Nem barátja a' birság,

Mert a' nap fény alatt
Minden-féle állat
Vagy, siet szabadságra,
Tengeren evezve,
S' föld színén kerengve
Repül ez nyájasságra,
Ki ha azt nyerheti,
Magával hitei
Hogy jutott boldogságra.

Mert az kötelesség,
Nem leg kisebb inség,
Ki van más birtokában,
Sok álom szakasztást,
Törődést s' udvarlást
Túrva nyög az magában,

Az ki más asztalán,
S' nem maga tanyérán
Akar enni az konczban,

Nem mondöm Királyság,
De edgy kis Uraság,
Ki lakhatik házában,

E

Bár

Bár fűstös legyen-is
 Es sással fedett-is
 Job más Palotájánál,
 Nyugszik hol akarja,
 Sétál hol kívánnya,
 Nem ül más ajtajánál,
 Az mikor akarod,
 Terített asztalod
 Nem vársz abbúl senkitül,
 Ha vagyon mit enned,
 Nem panaszos étked:
 Nem hajtnak-ki asztaltúl,
 Nem üznek dologra,
 S' nem jön ablakodra
 Birság pecsét Birótúl.
 Néha Kalmár ebe
 Mind Nyárba, és Télbe
 Rágódik siros konczon,
 Borlos étket eszik;
 Sátor alatt nyugszik
 S' nyujtozik a' lafnakon,
 De még-is néz mordon
 Hogy nem jár szabadon,
 Es hogy van kötve lánczon.

A' far-

A' farkas az erdőt
 Járja, s' üvölt időt
 Fárad fokát éhezve,
 Tűra' koplalással,
 Csak hogy a' vas lánczal
 Ne legyen nyakon kötve,
 Szabadságnak örül,
 Pálcza üteft kerül,
 Fél ne legyen rekesztve.
 Sebes Rárót foghatcz
 Ölyvet meg-tanithatcz
 Fúrjet s' foglyot hogy fog-
 jon,
 Nagy sok koplalással,
 S' álom szakasztással
 Soktatod meg-maradgyon.
 Meg-is fokszor el-hágy,
 Es szabadságra vágy,
 Nézi mint el-szaladgyon,
 Majmot mulatsággért;
 S' medvét neveltségért
 Jól tartnak bé-rekesztve,
 Nyakán gallér villog,
 S' hátán palást forog,

E2

Nék

Neki lokat kedvezve,
 De a' mint kelletlen
 Etele izetlen
 Jár szabadsággal kedve.
 Kalitkában madár
 Lakjék kedvére bár,
 Zöld árnyékkal bé-fedve,
 Hol nem éri eső,
 Csak hogy gyenge veszfő
 Tartoztattya rekeztve,
 Még-is ohajt azon
 Hogy nincsen szabadon
 Búful ártatlan szíve.
 Hogyha szabadságban
 Nem laktal Sorsában:
 Ezt nem tudod fontolni,
 Melly drága kincs légyen
 S' menyí sokat érjen,
 Ahoz nem tudsz szólani,
 En-is ármálífsát,
 S' aranyáért jufsát,
 Nem érkezem fejteni.

A' Szerencse.

*A' Szerencsének tündéres
 mi vólt árul.*

Nota: *Arva fejem.*

Kis jók után keserves napim, nem távoznak sürű esetim, jőnek, s' mennek, s' rontnak, vesztnek, sok változások, ohajtással, zokogással folynak óráim.

Mihelyt Anyám hozott világra, a' Szerencse jőve pólamra, s' mellyén ülven, s' hízkelkedven, magán vett szóra esküvéssel, mondván hűttem elmel kárjára.

De csak kicsiny idő vártaiva engem hagyta szintén koppaszta, mert most talpig engem torkig vesztett akarva, töllem fordult, került, s' térült rontott faggatva.

Oh átkozott forgó Szeren-
 E 3 ren-

rencse, édes izzel rejtett ke-
lepcze, kinek soha mint fűz
moha, nem áll-meg kincse,
de mind addig mesterkedik,
hogy másnak ejtse.

Nem jádzol te csak ed-
gyűkkel, de gyakrabban
okos elmékkal, izekeredből
ha kidúl, nézzed örömmel,
abból, kedved, s' álnok szí-
ved van nevérséggel.

Tudod család Görög Ilo-
nát, mint vesztett szép Lu-
crétiát; kis örömért s' vigas-
ságért metszed-meg torkát,
kiért veszed, s' méltán eszed
fokoknak átkát.

Hát ama' nagy Pompejus
Urral mint jádzottal gazdag
Crœsuffal, fel-emelted, és le-
verted Brútust, Crassuffal,
lánczoltattad, s' bárdoltat-
tad, Cajust, Marcussal.

Nem csak méltán, de méltá-
tatla-

tatlanúl, vesztetf sokat nagy
ártatlanúl, nem csak Lopó
de Vért szopó vagy termé-
szetből, tétovázó, és habozó
vagy te mindenből.

Igirsz foknak kincset ten-
geren, hogy adsz Gyöngyöt
ha ki rá megyen, de izél-
vészre, s' nagy veszélyre
ejted hirtelen, hol életét,
s' reménységét vesztet vé-
letlen.

Ha mit adsz-is mástól el-
veszed; vizont mással bú-
jára közled, foknak szívét,
kis elméjét, csak el-hiteted,
fajátodat, s' adhatotad, e'
kint rendezed.

Bóldog a' ki téged nem is-
mért javaidból nem vett, és
nem kért, barátságod s' aján-
lásod mellől távol tért, Paló-
tádban s' tárházadban akar-
va nem fért.

Nem kéríszhetisz te semmit attúlel, a' ki nem birt te erősznyeddel, kölcsön marhát, kincset, s' ruhát, tisztet vehetisz-el, pufzta malmon, száraz gaton vámot nem veszel.

Enyhited szivem most azzal búdat, nem csak tőled vette-el jódat, a' Szerencse s' hamis kincse, nem csak magadat, nyomorgatott, s' apolgatott, hanem fokakat.

Más, ugyan azon Szerencsének álhatatlan-ságáról.

Mikor a' Szerencse fel-emel valakit, tornyok vitorláján helyhezteszi székít, ideig kedvére meg-ereszti fékit, sokáig edgy helyben ülni nem hágy senkit,

Gya-

Gyakran kevélységgel, vakít a' Szerencse, hogy a' maga hittet hamarab meg-ejtse, nem tudgyák rabsággal orczázott hogy kincse, bé-borítva fekszik, alatta billincse.

Irigy csalárd, s' hamis adományát bányá, ha mit adott vízfönt azt vízfza kívánnya, keleposeshálóját mind addiglan hánnya, a' gyéként alóllad miglen el nem vonnya.

Ha magassan ültet, onnét ő le-forgat, nagy kissebségdrepad alatt nyomorgat, mint Belisáriust immár nem apolgat, de mostoha kézzel sújtol, és szorongat.

Nyomoruságidon nem szokot jajgatni, de gyalázaton igen tud kaczagni, üres tarfolyodon nem fog

E5

irigy-

irigykedni, csak rakott szé-
krényed ohajtja predálni.

Szerencse Kereken azért
okosfan úgy, tündér válto-
zásán, hogy meg ne szégye-
nűly, mikor rád mosolyog,
mások kárán tanuly, bizta-
tása után vakmerőn ne in-
duly.

A' Kristály üveg-is mikor
szebb s' tündöklék, akkor ő
leggyengyéb s' hamarab el-
romlik, sugarival a' Nap há-
igen süt s' fénlik, kö-eiső
vagy Zapor olykor ritkán
múlik.

A' kinek a' kása meg-égeti
száját, másfzszor nem felejtí
fúni a' tárlóját; így a' ki
próbálta szerenese hajlóját,
az után súvölti bé-borított
horgát.

A' ki

*A kíváncsatos kikeletnek
gyöngyörűségéről.*

Vig Tavasfz fel-derült,
Virágokkal frifsült,
S' új pompával zöldellik,
Őrül immár Flora,
Jutott kívánt jóra;
Láttya fű, s' fa bimbózik,

Kedvet a' Musáknál
Talált s' Apollónál,
Koszorúkat küld nékik.

Ujjúl a' forrás kút,
S' föld gyomrából ki fút,
Szép völgyekre siet, s' tér,
Mindenféle állat,

Nagy és kicsiny falat,
Őrűly hogy már Tavasz ér,
Nem szenved rothadást,
Mert reméni újjulást,
Minden éltető gyűker.

A' szép hajnal ragyok,
Gyöngyös harmat villog,
Bus sziveknek hoz kedvet,

E 6

Min-

Minden-féle madár,
 Kit dér, hideg el-zár
 Vigan kezd új éneket,
 Jó hirrel jön fecske,
 Ujjúl agyag fészke:
 Csacsog a' házak felett.
 Eg felé Pacsirta
 Repül, hogy szózattya
 Mefzfzére el-terjedgyen,
 Füleml'e ágon
 Fűg, csak kicsiny szálon,
 Alom reá ne érjen,
 Addig szól, s' énekel,
 Mig a' tájték vérrel
 Kicsiny száján eredgyen.
 Czinege madarka
 Kit rekeszt, s' kalitka
 Dió béllel meg csalhat,
 Tavaszi vad kécske,
 Együgyű őzecske,
 Kit tör, s' háló meg-foghat,
 Jutott kikeletre,
 Nem kerül most kézre,
 Bátran nyomot mutathat.

Rigót-

Rigót-is az törre,
 Nem csalhat most lépre
 Fogoly bokrot nem lakja,
 A' fűr csattog nagyon
 Nem fél semmit azon,
 Hogy a' Karoly el-fogja,
 Héjja-is süvölti
 Vetett tört kerüli,
 Tyuk-fiakat csapkodgya.
 Gólya-is gázollya
 Mocsárokat járja,
 Kigyót s' békát foghasson,
 Fészket rak keményen,
 Nem fél fűst reá mennyen,
 Korog, s' kotyog hangosan
 Róka léppang, s' forog,
 S' kertek állat kullog,
 Lúd fiakra üthessen.
 Szomju Szarvas kútra,
 S' bádgyadt madár ágra
 Száll, a' nyugosznak cse-
 deffen.
 Minden bokor szállást,
 A' zöld árnyék nyugovást

E7

En-

Engedd nekik kedvessem,
 Csak nekem szegénnek
 Arva bús fejemnek
 Foly dolgom keserveffen.
 Mit ohajcsón lelkem,
 S' mit példáz értelmem,
 Figyelmezz verseimre,
 Nem testi fájdalom,
 De bus aggodalom
 Szállott mostan szívemre.
 Tégy választott Echó,
 Köszöklák közt lakó,
 Felely mostan meseimre.

*Vélekedés az ékeességről,
 a' melly tulajdonít-
 tatik a' Rósiának.*

Világ ékeessége,
 Miből áll szépsége
 Azt én tudni kívánnam,
 Elmém fáradságát
 Es kezem munkáját
 Ezért nem-is szánhatnám,
 Csak

Csak hogy vóltaképpen
 Czélozhatnám éppen
 Vaj melly igen akarnám !
 Körüljáró kék ég,
 A' kin nints semmi vég,
 Es csillagit mondhatnám,
 Planéták járási :
 S' kerengő forrási
 Szépítik gondolhatnám,
 Tengernek ég színét,
 Es tágas föld szemét
 Erre magyarázhatnám.
 Szép ékes zöld páfit,
 Melly ezer kedvet nyit,
 Dicsíretes mindenbül,
 A' szép csorgó forrás
 Szemnek kedves látás
 Tisztított nedveségtől,
 Szép tavaszi harmat
 Mint ékes ruházat
 Gyöngyöt halát szépségbül.
 Kétféles az elme,
 Vadak külbmb neme
 El-nyerhesse ez páliát,
 Mad-

Madarak szépsége,
 Tolla, s' éneklése
 Am dicsírhesse magát,
 Gyümölcs hozó fáktul,
 S' árnyékos ágaktul
 Szólni nem látom módgyát
 Arany ékessége,
 S' kövek fényessége
 Szemedet hizlalhattya,
 De elmém kétféggel,
 Mint egy álmos szemmel
 Ezeket csak számlállya,
 Mások javallását,
 S' elme futtatását
 Vélekedésem várja.
 Talám a' szép Rósa,
 S' virágok Afzszonya,
 Kiért elmém most fárad,
 Ez az, az ékesség
 Kerti gyönyörűség
 Mellyért szívem csak bád-
 gyad,
 Világ fényes szeme,
 S' tündöklő öröme,

Ez minden fellyül halad,
 Virágjában ékes,
 Ajándékban kedves,
 Nehéz őtt meg-fontolni,
 Virágzó öröme,
 Ragyogó szép színét
 Nehéz versel le-írni,
 Lilium s' Violán,
 Nárdus s' Majoránnán
 Fellyeb magasztalhatni.
 Mész sze földről látszik,
 Szépsége tündöklöklik
 Tetszik mint sebes villám,
 Ő kedves illattya
 Az elmét újjíttya,
 Kiért hogy ne javalnám?
 Elmém fellyül múllya,
 S' értelmem haladgya
 Abban kell hódni talám.
 Hogy kertemben valék
 Szép kósákat láték,
 Ugy irtam ezt fellőle,
 Nincsen ennek mássa,
 Akár ki bár lássa

Mulik többi mellőle,
Nézz nyájafságra,
Vagy vize hasznára
Sok jót várhat sz belőle.

*Az embernek maga aján-
lásáról és biztatá-
sáról.*

Jó szolgálka kevesen hiv vól-
tál, ez után nagyobb bi-
zok reád.

Pallyán vár ajándék,
Szép drága martalék,
Nyerd-el édes Lovacskám,
Jobbért nyersz magadnak
Hirt, s' hasznót Uradnak,
Fel-nevelt kaczoláskám.
Bizony meg-hizlallak,
Es meg-nyugalztallak,
Van ahhoz abrakocskám.
Hajcsd-ki a' bokorbúl,
S' előttes fut a' nyúl,
Verd-el édes kutyácskám,
Most leled kedvemet,

S' bõ-

S' bővithed étkeemet,
Kis kölyök agaracskám,
Haza érvén nyugszol,
Jól tartya aluszol,
Te oh kedves vislátskám!
Szelek szárnyán járó
Kedves Sölyom, s' Ráró
Most találod kedvemet,
Fűrj, s' fogoly fogással,
S' Réczé vadászással,
Jól tarthatod testemet,
Kiért ez ősz fottan,
Télre kelvén ofszán
Meg hizlallak tégedet.
Csa szöke, hajsz tarsa,
Iga nyakad tarcsa,
Szántogassad földemet,
Meg-rakom csűrömet,
S' meg töltöm vermimet,
Csak őrscad őrdömet,
Meg-hidd, hogy meg-fi-
mulsz,
Meg-hizol, s' meg-javulsz,
Csak gyűjtheffem pénzemet

Te

Te hozzád-is Szolgám
Kétszen áll Gratiám
Jám bor szolgálatodért
Ejjel, s' nappal való,
Soha meg nem álló
Nyughatatlanságidért,
Csak szolgálý serénnyen,
El-vészed te könnyen
Hafznod fáradságidért.

*Ember fogad fogadást, ag
eb ki meg-állya.*

AZ Ló mind addig fút,
A' mig oda nem jút,
Hová Ura akarja:

Tajték róla szakad,
Verékezik, s' izzad,
S' lehetett okádgya:

El-efvén meg romol,
Lába szegve bomol,
Csak ki csapják ugarra,

Az eb-is kergeti,
A' Nyúlát el-úti
Sziye dobogásával;

Addig

Addig jádzik véle,
Meg-szakad a' béle,
Lantol a' két inával,
Nincs ereje immár,
Korpa-is néki kár,
Meg-lövetik szolgálával.
Raró meg-ütöközik,
Ölyvnek szárnya szegik
Vagy sugárja ki-szakad,
Nem fogja prédáját,

Ki tekerik nyakát,
El-vetik ágon akad:

Nem jó immár másra,
Csak ijeszítő Vázra,
Ehel rúdon meg-fulad.

A' szöke terhet von,
Hegyen, s' Völgyön, hantom
Ostor sújtva oldalát,
A' nyelvet ki-veti,
Szellőn hivesíti,
Tőri iga a' nyakát,

Meg-vénhedvén másnak
Adgyák, mézfárofnak
Fejíze úti homlokát,

Szol-

Szólga-is meg-vénül,
 S' meg-fántul, s' meg-szrál,
 Ura szolgálattyában,
 Elheteetlen immár,
 Mert élte vesztély, s' kár:
 Nincs már grátiában,
 Ura nem ismeri,
 De mástul kérdezi,
 Ki jött most lidvarában:
 Szólga egétségét,
 Es kedves életét
 El-veszti az Uráért;
 Házat, s' feleségét,
 Ertekét, s' gyermekét
 El-hadgya reménységért,
 Kézf mindent szenvedni,
 Jót, és gonoszt tűrni,
 Ura ajánlásért.
 Az halálfz horoggal,
 Madarálfz szép szóval
 Csal halat; és madarat,
 Szolgát szép beszéddel,
 S' hideg reménfeggel
 Ura gyakran el-áltat.

Mond-

Mondván lesz olly idő,
 Hogy meg kezére jő
 Varju karon, kit mutat.
 Mert reménség olly íz,
 Ki el-foly mint a' viz,
 Hamar embert meg-csallya,
 De változás után,
 Merő méreg ofztán,
 Ha forsán tapaszttallya,
 Ura ajánlását,
 S' csalfa jádczodását,
 Mikor káran tanullya,
 Ezek mindéggy vadnak
 S' egy porázon folynak
 Az ajánlás, csak szép fzd,
 De szomjú embernek,
 Száradt gégéjének,
 Mit használ üres korsó,
 Mert len, s' gyapju nélkül
 Fonál nem nyulv s' nem gyűl
 Haszontalan ott orsó.
 Nehéz tengődéfnék
 Sanyarú életnek
 Illy jutalma keserves,

Hogy

Hogy Liberai ruhád,
Lészen rongyos gatyád,
Az is avúlt, és reves;
Végre költnek rád büzt,
Hogy minden szód gyújt
tűzt,
Kezed enyves, vagy nyelv-

Nincs azért jobb élet,
Mint mikor kikelet
Szánt ember, majorkodik,
Az Udvari lévre,
S' penyifzes kenyérre
Nem sokat varakodik,
Féltő grátiáján,
S' el-vont Præbendáján
Nem sokat buffakodik.

Mondtam a' mit mondtam
S' irtam a' mit irtam,
Ha akarod érteni,
Mert való nem mese,
Akar ki mint nyesse,
Eztet nem kell vizsgálni.

Hauem

Hanem mint a' tűztől
Odd magád ez igtól,
Tudgy más káran tanulni.

A' ki eztet irta,
Alkalmassá tudta
Az Udvarnak mi vóltát:
Mert az irigyeektől,
Es fondor nyelvektől
Gyakran hallott illy nótát,
Vén Szólga, s' ag kutya
Az hafznót nem hajtya:
Ne vesztegefs rá korpát.

*Hogy a' szabad zabola-
nélkül való Nyelv min-
denek vizsgál
magyaráz.*

CROCODILUS mint kis gyer-
mek Sir, s' jaj szava merő
ének: De nótája a' végének
Lészen vesztére fejednek.

Igy csácsogó nyelvnek
inye Csalárd, s' hamis szó
gégé-

F

gégéje, Meg-hatt álnok le-
hellete, Mert égő tűz fogza
sennye.

Mint a' Gyöngyöt erő-
szet, Így gonosz nyelv égő
tűzet, Okád alád, s' forró
vizet.

Olly ártalom nincs fegy-
verben, Sem lángozó febes
tűzben, Nincs olly méreg
szelenczében, Mint a' fondor
gonosz nyelvben.

Hol nem véled ott kisseb-
bit, A' hol nem félsz, ott se-
bessit, Jó hiredben homá-
lyosít, S' gyalázattal sirban
táaszt.

Légy természetes mint Abso-
lon, Serény vitéz, mint a'
Sámson, Okos és bölcs, mint
Salamon, Szó fér hozzád
még-is nagyon.

Mert ha szóllasz csácso-
gónak, S' halgatásról tart
bolong-

bolondnak, Eteledről tob-
zodónak, Es bőjtődről mond
ravasznak.

Ahitatos hogy ha lészesz,
Képmutató nevet szerzesz:
Ha pedig len elmés lészesz,
Bolond nevet ottan vész-
szesz.

Szép köntősről mond ke-
vélynek, Es rongyosrúttart
fősvénynek; Honn ülésről
ítél restnek, Kinn járásról néz
fesletnek.

Hogy ha mit ádsz szegé-
nyeknek, Nem tart azért bü-
kezűnek: Mond dicséret ke-
resőnek; S' kép-mutató esz-
telennek.

Ha marhádott ki nem osz-
tod, S' haszontalan nem té-
kozlod, Azt kiáltja fősvény
marked, S' telhetetlen szo-
ros fákod.

Oh átkozott kicsiny fa-
lat!

lat! Látom nem pókíz te csak
nyálat: Mert madárból for-
málíz halat; Es gyékényből
róka-málat,

Nincs semmi csont te ta-
godban, Rankonczát fincs fo-
gaidban, Sik golyóbis forog
szádban, Mérged mézzel jár
egy nyomban.

Nohagyakran maga, ma-
gát A' nyelv vesztí szegi
nyakát, Mint a' haris félsz-
két, s' házát El-árúllyá fiát,
s' magát.

Hol lehetne ő békével?
Addig csácsog rettegéssel,
Ollykor fogják-meg csak
kézzel, S' meg-mellyesztik
forró vízzel.

Azért nyelved zabolában,
Törcsad aczél váracskában;
Ne nyargallyon szabadgyá-
ban, Hogy ne hozzon gyalá-
zatban.

MASO.

MASODIK RÉSZE.

A' Közönséges Magyar
példa beszédekről.

1.

MAs dolgom nem lévén,
Henyélelti kerülvén,
Fogtam e' Rithmusimhoz,
Nem-is tanulásból,
S' elme mutatásból,
Kezdettem e' munkámhoz,
Hanem a' természet,
Mennyire segített,
Ugy nyultam irásimhoz.

2.

Világon állandó,
Nincsen maradandó
Semmi-is javaiban:

F 3

Gyöngy

Gyöngy olvad Eczettől,
 S' Gyémánt hsfad vértől,
 Fényes Nap jút homályban,
 Ah mint számlálhassak,
 Jaj s' miként mondhassak,
 Sok dolgot kis summában?

3.

Ez világ ideig,
 Kedve nem tart fottig,
 Gyakran vízfőz változik,
 Tegnap vígan tartott,
 Most már búra hajtott,
 Estvéig mi történik,
 Mert ő komor kedve,
 Mord mint fene Medve,
 Csak reád agyarkodik,

4.

Az Isten szíveket
 Meg-vísgál veséket,
 Lát minden gondolatot,
 Tudgya ki haragszik,
 Ki bőjtől s' ki eszik,
 Titkot néz, s' indulatot,
 Es ítél igazán,

Ha

Ha mit talál híjan,
 Mert ért minden szózatot.

5.

Az elme nem nyúgszik,
 Ujságra vágyódik,
 Futtya Világ határit,
 Egeket meg-hattya,
 S' föld gyomrát meg-járja,
 Ufőzsa Tenger vizeit,
 Nincsen olly forgó szél,
 Ha véle szárnyra kél,
 Ki el-érjenyomdokit.

6.

Emberrt azért fárad,
 Nagy munkája árad,
 Emlékezetet hadgyon,
 De idő azt vesztzi,
 S' irigység temeti
 Méh hire se maradgyon,
 Kié vólt, és lészén,
 Kézről-kézre méggyen,
 S' magát veri agyon.

7.

Dolgodnak kezdeti,

F 4

S' csen

S' csendes eredeti,
Légyen mindenidőben:

Mihez kezdzen penig,
Abban te légy fottig
Alhatatos elmédben,

Mert ki lassan kullog,
Az nem sokat bolyog
Epret szedhet mentében.

8.

Ne engedgy nyelvednek,
Hogy járjon elmédnek
Előtte szabad kényyén,
Gyakorta csacsogás,
S' gondolatlan szóllás,
Rostáltatik értelmén,

Bár mondgy-is igazat,
Bé-török agyadat,
Nem szóltál másnak kedven.

9.

Soha nagy titkodat,
S' titkos szándékodat
Ne jelentsd meg senkinek,
Mihelt ki jelented,
Azonnal le-kötöd,

Sza-

Szabadságot éltednek,
Léfszsz annak rabja,
Ki titkodat tudgya,
Kell szolgálnod kedvének.

10.

Hogy ha csendességben
Kivánlsz, s' békefűgben,
Hajlékodban maradni,
Minden szó szelének,
Es fondorló hirnek
Nem jó végére menni,
Mert kicsiny szikrából,
Gerjed nagy lángy abból,
Kit nem tudsz el oltani.

11.

Magad gondolatlan,
Avagy ki nálatlan,
Ne vádgy az első székre:
El-jún más kit nem vélsz,
Melllette el nem férsz,
Szorúlsz utolsó helyre:
Es né talám olykor,
Mint történik sokszor,
Ültetnek csak kűszöbre.

F4

12.

12.

Jobb más róllad szóllyon,
S' téged magasztallyon,
Hogy nem az magad nyelve.

Minden botnak végén,
Es nem a' közepin
Szokot lenni a' feje,

Napot nem fel-költin,
Hanem enyészetin,
Dicsérik énekelve,

13.

Senkit gazdagságért,
Aranyért, Ezüstért,
Ne dicsírj méltatlan,
Mert Kalmárt pénzéért,
S' vargát értékéért
Magasztalni szokatlan,

Hanem a' Nemes vért,
Melly tisztességhoz ért,
Dicsérheti nógatlan.

14.

Embert erkölcsérül,
Nem Nemzettségérül,
Ísmérjed jónak lenni,

A' bort

A' Bort sem színért,
De kedves ízéért
Szoktak pénzen meg venni,
Lovat sem szőriért,
De serénységéért
Szokták nyakra becsülni.

15.

A' jó hir meg marad,
Mészse földre árad,
Meg nem gátollya sövén;
Nem szenved szorulást,
Kiván szabadulást,
Mert hatható s' kemény,
Nap keletről repül,
S' nap nyugotra térül,
Mint a' Tenger örvény.

16.

Ki követ vét égre,
S' le-csik fejére
Nem jajgathattya sebét:
Mert ki szánt-szándékkal
S' bolond akarattal,
Járja a' maga kényét,
Kár-vallása nem kár,

F 6

Ne-is

Ne-is sirassa bár,
Hogy meg-ütötte kőrmét,

17.

Mások javallását,
Es tanács adását,
Meg ne vessed azontúl.
Mert a' magad esze
Élik gyakran meszsze
Az el-rendelt dologtúl,
Bölcsh- is olly követ,
Néha kútban vethet,
Ki nem vonatik foktúl.

18.

Sok jó Ló a' hámban,
Meg-szakad, s' vonásban,
Mert nem tudgyák jó-vóltát
Sok érdemes legény,
Hogy érteke szegény,
Fogja az eke szavát,
Noha a' tarsolybúl,
Nem csak ezűst talbúl,
Szednek vajas pogácsát.

19.

Maga hazájában,

S' az-

S' nevelt kunnyójában
Egy Prophéta sem kedves :
Mert nagy embereknek,
S' Nemes Nemzeteknek
Életek gyűlölséges :
Holtok után pedik,
Ohajtyák mind éltig
Akkor lesz kellemetes.

20.

Tudomány ollyan kincs
Kinél semmi job nincs,
Tekintetes mint egy márs,
Iffiak józansága,
S' vének vigasztága,
Szükségedben igaz társ,
Gazdagnak ékeség ;
Szegénynek segítség :
Mint jó aczélozott nyárs.

21.

Jó erkölcs, s' jó élet,
Nagyobb hittel lehet,
Szapora esküvésnél :
Mert gyakran eskünni,
Es abban hibázni

F7

Mivel-

Mivel jobb a' szélvésznel,

De jó cselekedett,

Hitelez tégedet

Jobb az el-hányó hitnél,

22.

Könnyű mást inteni,

S' vétekről feddeni,

Keresni hozzá gáncsot;

De magát ismérni,

S' nehéz vétkét tudni,

Nyakában ki-vét lánczot,

Mert ki-ki magárul,

A' mit végez másról

Tart titokban tanácsot,

23.

A' jó-ért Tanácsnak,

S' el-tökélt szándéknak

Két ellensége vagy on,

Hirtelenség, s' harag,

A' melly jót nem farag,

Inkább gonoszra vonítzon,

De a' szelid erkölcs,

Tanácsokban-is bölcs,

Miből terjed nagy haszon.

24.

24.

Nehéz az időnek

Szokott menésnek

Törvént, s' módot szabni,

Idő birád néked,

Mikor a' szükséged

Kezd tanácsot kérdeni,

Mert ha vak a' koczkád,

Ottan idő birád,

Mihez kellesek nyúlai.

25.

Hirtelenség meg-árt,

Sietség hozhat kárt

Akár mi dologban-is,

Időről kell várni,

S' tanácsot halgatni

A' szükségnek korán-is,

De mértékletesség

Jeles jó segítség,

Akár mi időben-is.

26.

A' nagy várakozás,

Nem csak fogvatkozás

Nagy gyétrelem a' szívnek,

Indul-

Induló kéféssel,
Ma, s' holnap menéssel,
Bút árraszt az elmének,
Mert hosz' szű jutalom,
Es a' puszta malom
Nem hajt hasznót erfénynek.

27.

A' kétségben esett,
Elméjében veszett
Jót nem tud reménleni,
Mert ott nincsen hittet,
Hol reménség vész-el,
Magának sem kezd hinni,
Mint a' vízben haló,
S' Lelkét ki-ajánló,
Kényszerit habhoz kapni.

28.

Nem bírhat szíveddel,
Ha töled vész az el,
A' mit szerencse ígér;
Nagy bátor elméket,
S' vakmerő sziveket,
A' busolás földhöz vér,

Mert

Mert véletlen eset,
Inkább keferithet
Ha váratlan téged ér.

29.

A' bátor szivekkel,
Nem a' félénkekkel
Szerencse tárfaalkodik,
Azért vagy hogy semmi,
Vagy légyen valami
A' min szived aggódik,
Mert Resolutio,
Probálva léfzen jó
Lesz sorfod-is második.

30.

Nem rossz embert illet,
Hozzá nem-is férhet
Hogy báncsa Persvasio,
Mert a' bizodalom,
Jövendő jutalom
Reménfeggel lehet jó,
Kinek körme vagyon,
Fára hághat nagyon,
Mint ama' csalárd kigyó.

31.

Bolond és esztelen,
 Lehetetlenségben,
 Ki-elméjét fárasztja:
 Szemtelen az olyan,
 Harag, s' haszontalan,
 Melly erejét nem láttya,
 Mert hidgyed nem szóval
 Tehetség, próbával
 Ki-menetel mutattya.

32.

Drága kincs a' jó hír,
 Valaki azzal bír
 Es meg-tudgya tartani,
 Mert bárfont mocsok sir,
 Embert-is gonosz hír,
 Igen szokta vesztetni:
 Azért ne pénzedet,
 Inkább jó híredet,
 Kivánnád meg-örizni.

33.

Jó, s' gonosz szerencse,
 Hogy embert meg-éjtse
 Fel-emel, s' taszít porban,

Csá-

Császárt is koldusá,
 Telz Urat kapáfsá,
 Öltözteti bocskorban.
 Királyi Corona,
 S' Ország birodalma,
 Száll olykor nád hajlékban.

34.

Ha búban nincs fejed,
 Elethez sincs kedved,
 Tégy szert a' méltoságra,
 Meg-tanít faradni,
 Es ritkán henyélni
 S' gyakran juttat próbára,
 Kelletlen étellel,
 Es izetlen kedvel,
 Lopva erefzt álomra.

35.

Ne fölség, s' felséget,
 Hanem békeiséget,
 Kivány inkább az Urul,
 Méltoságos széket,
 Es nagy gondos tisztet,
 Ne kívány a' Királytól,
 Így jutsz jó vénségre,

En

Es csendes életre,
Ha üres lélszsz gondtul

36.

Titkot Királyoknak,
Akar nagy Uraknak,
Nem jó mindgyárt bé-fujni,
Hanem ha hívseged,
Vagy kötelenséget,

Fogja aztat tartani :

Mert másként boszszúbul,
S' csak kicsiny haragbul,
Fogja szemedre vetni.

37.

Mikor hazugságban,
S' hízeltkedő szóban,
A' Király gyönyörködik,
Akkor a' szolgálai
S' minden udvarloí,
Isteneket meg-vetik :

Mert csak az igazság,
Es az irgalmaság,
Fejedelmeket őrzik.

38.

Király méltosága,

A' nép

A' nép sokasága,
Kivel terjed nagy hire ;
Kőtség kevés volta,
Viszont gyalázattya,
Kissebbitheti végre,
Mert így birodalma,
Elete, s' hatalma
Veszhet s' álhat helyére.

39.

Ország pusztulása,
S' városok romlása,
Gyakran történik abbúl,
Hogy jónak gonosztúl,
Jámbornak latortúl,
Nincs rekeszszé egymástul,
Latornak arany láncz,
Jámbornak nehéz táncz
Itéltetik bíraktúl.

40.

Egyenetlen tullok,
Nem jó vonszak jármok,
Akadoznak az úton,
Meg-hasonlott Ország,
Az hol nincs igazság,

S' nem

S' nem edgyeznek tanácson,
 Annak kell pufztulni,
 Idegent szolgálni,
 Avagy veszni az harczon.

41

Nem egyenetlenség,
 Hanem az edgyesség,
 Kis dolgot nagyra emel
 De a' viszsa vonás,
 Lesz házadban romlás,
 S' végre emészti fegyverrel :

Mert csak erő, és érz,
 Ha edgyűtt jár, és léz,
 Tartományokat nevel.

42.

Jaj annak a' Várnak
 Hol, és melly vég háznak,
 Ertetlen a' Vezére :

Mert lágy páfztor miatt,
 Farkas lejtött rughat,
 S' gyapiat hányhat előtte,
 Vallyon nyúl agarat,
 És szunyog madarat,
 Néző bátran mellette ?

43.

43.

Erőszakbul álló,
 És fegyverrel való
 Birodalom nem tartó,
 De jó-téteménnyel,
 És szelid erkölccsel,
 Az melly léfzen nem hajto,
 Az az dicséretes,
 Allando, s' gyökeres,
 Emlékezetre méltó,

44.

Gazdag Országokat,
 S' nagy birodalmokat,
 Könnyeb meg-hodoltatni,
 Hogy sem békefességgel,
 Edgyes csendességgel,
 Azokat végig birni :

Mert könnyű a' nyelvek,
 De nehéz elmének,
 Rendet és módot szabni.

45.

Kétségbenessekkel,
 S' meg-búsult elmékkel,
 Tudgyad nem jó jádzaní,

Sok

Sok erős harczokat,
 Űstök vonásokot,
 Hafznosb néha kerülni,
 Mert nagy erőtül-is,
 Eles fegyvertül-is,
 Ollyak nem tudnak félni.

46.

Gyakran a' méltóság,
 S' hatalmas Uraság,
 A' téren-is tántorog,
 Élete csügg szálon,
 Vész kis akadályon,
 Szerencsén ügye forog,
 Gyakran felső polczrul,
 Csak pad alá szorul,
 S' el-múlt javán háborog.

47.

Kerüld a' szerencsét,
 Mint inség bilincset,
 Ne hidgy néki semmiben;
 Mert ő Arany-Lánczbul,
 Ekes friss ruhábul,
 Gyakran hágy egy imegben
 A' nagy méltóságbul.

Es

Es felső grádicsbul,
 Űltet setét tömlőczben,
 48.

Ember bár mindenét,
 Sok gyöngyét, s' ezüstét,
 Edgy orában veszesse,
 Még fel-találhattya,
 Es helyre hozhattya,
 Csak jámborul keresse,
 De el-veszett hírét,
 Mint kedves életét,
 Nincs hol elő vehesse.

49.

A' vitéz emberre,
 Nem szólhat fejére,
 A' szerencse véletlen,
 Tégyen probát tűzön,
 Kősziklán, s' tengeren.
 S' lova legyen feketlen,
 De kit isten őrizz,
 Sok kard, dárda, nyíl, s' viz
 El nem vészhet hirtelen.

50.

Mihez kardál férhetz,

G

Mit

Mit fegyverrel nyerhetisz,
Nem kell ahhoz sok Diván,
Mert a' nagy Uraság,
Birodalom, s' jófság,
Vitézt, s' hatalmas kíván :
Hogy ha ez nem léfzen,
Nem birhad merészen
Birodalmad lesz híján.

51.

Az vitéz Embernek
Kell szerencséjének
Engedni-is gyakorta,
Jobb erőtlenséget,
S' tehetetlenséget
Meg-vallani akartva,
Hogy sem kárt szenvedni
Galyibában esni,
Azt jajgatni ohajtva,

52.

Kisdéd ellenféged,
Semminek ne véllyed,
S' ne gerjeszszed haragra,
Vékony az haj szál-is,
S' árnyéka van még-is,

Aranyé-

Arnyéka fekszik máfra,
Es ollykor nagy vadak,
Kicsiny madaraknak
Hanyattattak prädára.

53.

Győzedelmes törvényt,
Szabad kedve szerént,
Szabni győzetteiteknek:
Mert boldogság kevély,
S' nyomoruság csekély,
Edgy asztalhoz nem férnek,
Senki meg-halónak,
Meg-haló-is másnak
Semmit nem kedvezhetnek.

54.

A' Bort távoztassa,
Hogy kárát ne lássa
Az had viselő ember,
Tehessen választást,
S' gondollya a' futást
S' tudgya mit tehet fegyver.
Mert restség mindenben,
Hadban kiváltképpen
Nagy ártalomban kever.

55.

Első boszszú próbál,
 Második meg-utál,
 Visgálya tehetőség:
 Harmadik érkezik,
 Velel ellenkezik,
 Lesz nyilván ellenséged,
 Mert szalonna addig
 Marad éppen, meddig
 A' kést hozzá nem fened.

56.

A' kételenségnek,
 Es őszitőnőzések
 Nagyob ereje vagyon,
 Hogy sem okoságnak
 S' akár melly tanácsnak,
 Bár ugyan jót akarjon,
 Kiváltkeppen hadban,
 Hol időt gyakrabban
 Nem válogat szabadon.

57.

Nem az éles fegyver,
 Ellenség vért kever
 Síkmezőben a' harczon,

Mem

Nem emberi erő,
 S' maga hit vakmerő
 Emel Zászlót a' Sárcon,
 De csak az edgy isten,
 A' ki mind ott, s' itten
 Segit vizen, s' szárazon.

58.

Ész, fegyver, s' érték,
 Es a' három festék
 Mindent ki ábrázolhat,
 Békeség, s' háború,
 Nálla egy arányú
 Mindenhez hozzá juthat:
 Ellenséged el űz,
 Meg-győz s' rab szíjra fűz,
 Minden triumphálhat.

59.

Íffiantan erőddel,
 S' vénfégedben észszel
 Elhetcz mint éles tőrrel,
 Csak jóra fordítsad
 S' gonoszra ne hajtsad
 El-tart borral, kenyérrel,
 Mind kettő kész költés,

G 3

Kihez

Kihez nem fér szükség
Bódogúlhatfz ily hírrel.

60.

Ne akkor hizlallyad
Lovad, s' abrakollyad,
Midőn hadban kell menned,

Kásat addig fujjad,
Mig meg nem ég szájad,
Izetlen-ki ne pökjed;

Mert ha meg-ver eső;
Tudgyad hogy már késő
Köpenyeget rád vened.

61.

Ne pengessed ijad,
Soká se irányzad
Ha akarfz varjat löni:

Mert hogy ha késődöl,
Sokáig czúhódöl
Más fogja mellyeszteni,

Nem mondom czigányság
De ollykor ravaszság
Tud módgyával használni.

61.

Nem azé a' madár,

A' ki

A' ki utánna jár,
S' meg-fogja hálójában,
Őkőr-is szánt zabnak,
De adgyák az lónak,
Szóke eszik polyvában;
Te-is nótát dúdolsz,
De másokat unfzolsz
Hogy mennyenek a' tánczba.

63.

Nincs nehezebb kenyér
Annál, kit kardal nyer
A' vitéz, s' vérén veszi;
Gyakran omol ott vér,
Hafad, szakad az ér,
S' fejét prédára viszi,
Kincsét, és jószágát
Kedves szabadságát
Szerencsére fel-téli.

64.

Szárnyon jár, és repül
Edesget, és örül
Reménség biztatása,
Nagyon gyönyörködött,
Es örömmel éltet

G 4

Nyc.

Nyereség kívánása:

De ha fordul vakra
Koczka, s' nem a' hátra
Jajt szerez változáfa.

65.

Nem csak arany fénlik,
Agyag is tündöklük,
Midőn a' napra szolgál.

Nem mind pengő tallér
Ollykor csak tíz fillér
Kit számvető fel-számlál,

Nem minden örömjő,
Melly meg-mar mint kigyó,
S' utánna bánat talál:

66.

Mondgyák nagy vizekben
Halnak őregiben,
Foghat ember horogra.

Igy nagy udvarokban,
Nem szalma házakban,
Mehetni uraságra,

Mert csak történetből,
Es nem szokott rendből
Vak talált vólt patkóra.

67.

67.

Soha a' Désábúl
Vederbe bosz szúbúl
Altal ne hági akaratra;
Ne-mond jobb ma tűzok,
Hogy sem holnap tulok,
Mert meg-bánod azt tudva,
Hogy hat ökör után,
Eke szarvát méltán,
El-tarthatod dúdolva.

68.

Hakönczát meg-etted,
Levét is hőrpencsed,
Mert úgy mérik a' fontot,
Hogy egyenlő legyen,
Mert ha hibáz miben,
Hozzá vetik a' lattot
Edest keferűvel,
Elegyitened kell,
S' úgy rágnod a' falatot.

69.

Nem ad Sidó arra,
Ha mutat sz-el múltra,
Jelen valót árullya,

G 5

Ne

Nagyobb az Nem-adó,
S' kisebb az Kivánó,
Azt beteg-is sajnállya,
Mert a' mi volt, s' el-múlt,
S' talám ebre fordúlt,
Kalmar ezt nem fontollya.

70.

Kedvetlen mértéked,
Ha ma jó teneked,
Hólnap más-is várhattya,
Mert szerencse, s' idő
Mindenre jóvendő,
S' javaidat ronthattya,
Vagy hogy életedet,
Es bölcsületedet,
Kedved ellen forgattya.

71.

Sással fedett házban,
S' gyakran nád hajlékban,
Találsz csandesz nyugovást,
De fris Palotában,
Szép karpitos házban,
Láthatz nagy vízfzavonást
Mert

Mert nem szegénységért,
Hanem nagy értékért,
Szereznek kardoskodást.

72.

Hir postán menéssel,
S' hamar repüléssel,
Szokott sokat hazudni,
Noha igazat-is,
Viszont hamissat is,
Tud község közt hinteni,
Soha nem aluszik,
Oda-is érkezik,
Hol nem kellene lenni.

73.

Nem az akaróé,
Sem pedig fútóé,
Pályának el nyérése,
Mert Isten rendeli,
S' egyedül viseli,
Kinek meddig menése
Ad a' kinek akar,
Mást meg porban takar,
Nyilván legyen tettészése.

74.

Az álhatatlan szív,
 Magának-is nem hív,
 Másnak-is jár vesztére,
 Kuvasz szénán fekszik,
 De benne nem észik,
 Morog éhült ökörré,
 Harang-is csak hirdet,
 De maga nem mehet,
 Templomban a' Misére.

75.

Irigység olly dolog:
 A' melly szívben bolyog,
 Van maga gyötrelmére,
 Mert kire ma dúl, s' fúl,
 Holaap arra szorúl,
 Nincs az-is öröme,
 Ha más vesztén örül,
 Maga belé-kerül,
 Lesz az-is szerelmére,

76.

A' község bírāja,
 Es igazgatója,
 Szükség adgyon jó példát,
 Magát

Magát igazítsa,
 S' életét jobbitsa,
 Jó rendbe vegye dolgát;
 Hogy alatta valók,
 Fő s' köz renden állók,
 Dicsérjék hivatallját.

77.

Mostani igazság,
 Abrázolt ravaság,
 Hasonló pók-hálóhoz,
 Kit el-szaggat bogár,
 Muskának erős zár,
 Szegénység ejt bíróhoz,
 Kis ort kemény vas láncz
 S' nagy latrot penig táncz,
 Kötöz akasztó fához.

78.

Igaz törvényt ne ronts,
 S' jó rend-tartást ne bonts,
 Ha kívánsz uralkodni:
 Régi fel-hánt határt,
 Mellyet az ősd járt,
 Ne engedgyed bontani:
 Az hamist gyűlöllyed,

S' az igazt szeressed,
Ha akarsz sokat élni.

79.

A' meg-kődtetett,
S' fogságra vettetett,
Embernek az mentsege,
Nem csak haszontalan,
De ugyan oktalan,
Bírónál könyörgése,
Mert Bírót vádolni,
Es nem tanítani,
Láttatik a' beszéde.

80.

Szerencsétlenségnek,
Es szám-kivetésnek
Nincs kedvesebb hazája,
Mint a' vadon erdő,
Pusztá, barlang, s' mező,
Az hol senki nem látta,
Régi bódogságát
Vólt, s' költ állapotját,
Hogy többé ne ohajtsa.

81.

Nyororúlt embernek,

S' go-

S' gonosz életnek,
Artalmas hízelkedni,
Bár legyen vak, vagy hat,
A' mit idő hozhat,
Hasznosabb meg-mondani:
Hogy az irigységet,
S' alá-áított vermet,
Tudhassa el-kerülni.

82.

A' tömlőczi rabság,
Nem csak nyomorúság,
De nehezebb halálnál,
Mert edgyfzer meg-halni,
Hozszú kintúl válni,
Könnyeb sőt többet használ,
Hogy sem csak sírolodni.
S' azon sopánkodni,
Hogy szabadsága másnál.

83.

Barátság kötele,
S' egymáshoz hitele,
Igaz tanács szerelme,
Sőt a' törvényben-is,
Még súlyos igyben-is,

Nem

Nem férhet veszedelme.

Mert a' szeretetnek,
Es hitetlenfégnak,
Nincsen semmi gyötrelme.

84

A' mély gondolatok,
Es szívbéli titkok,
Tanáccsal erősödnek,
Hadak vezérlése,
S' népek intezése,
Nagy gondal víseltetnek,
Nyelv igazgatása,
S' annak zablázása,
Van kezében Istennek.

85.

Keseredet szível,
S' meg-bántódott ügygyel,
Ha meg-átkoz valaki,
Féltly meg-halgattatik,
S' panaszban vétetik,
Mert okot adtál neki,
Hadgya az Istenre,
Nincsen más fegyvere,
Nem fogja pártját senki.

86.

86.

Néked esedőket,
S' óltalom kérőket,
Meg ne utálljád soha,
S' ne inkább féltlyenek,
Hogy sem becsültlyenek,
Ne mondgyák vagy mostoha
De kegyeslégédért,
S' másokkal tett jóért,
Dicsértessél mindenha.

87.

Nem jó erősizakkal,
S' csalárd hamis szókkal,
Másokat meg-bántani,
Ha te mit nem szeretsz,
Abban miért eredsz,
S' kívánsz másnak ártani,
Mert mi néked fájhat,
Másnak-is az árthat,
Téged-is fog rontani.

88.

A' tisztességes kár,
Nagyobb haszonnal jár,
Ektelen nyereségnél,

Noha

Noha meg-ízomorít,
De viszont bátorít
Nem-is vádol Istennél,
De a' ragadomány
Valamennyi, és hány
Gyűlöltet embereknél.

89.

Bóldogtalanságot,
Melly nyakadra hágot
Azt békével szenvedgyed,
Hogy ha nem szenveded,
S' békével nem tűröd
Bottal nyomát se verjed,
A' míg peng el-jön
Nem az után későn
Annak eleit vegyed.

90.

Mások veszedelmén,
Botlásán, s' estén
Bóldog szokott tanulni;
De reménség olly gyors,
Nem fél mit hozzon Sors,
S' nem tud attúl rettegni,
Hogy szoros a' kapcza,
S' majd

S' majd hátán lesz pácza,
Azt nem tudja el-hinni.

91.

Háládatlan Világ,
Jó-tétedért is rág,
S' gerjeszt ellened tüzet,
Hogy ha tész kívül jól,
Még érette meg-szól:
Erdemessen nem fizet,
Mert jól tett helyében
Innod sem hágy-vizben,
Hanem posványba vezet.

92.

Nem mindenkor hasznos,
Ollykor inkább káros
Szeget szeggel ki-verni,
Mert bozfszút haraggal,
Vagy üstök vonással
Nem jó gyakran követni:
Ne tartsd nyereségnek,
Hanem vak vetésnek
Ebben gubát cserélni.

93.

Hasznos rabotának,

Jutál-

Jutalmas munkának
 Fáradtsága nehéz,
 Mert ki jól vét ágyat
 Talál nyúgodalmat
 Annak alma édes méz,
 De reménség alatt,
 Nehéz a' szolgálat
 Gyakran pénze benne vész.

94.

Pénteki vig tánczot,
 S' meg-évet malaczot
 Vasárnapi bú talál,
 Mert szép idő után
 Nagy menydörgés postán
 Nyomorúsággal táplál,
 Az illetlen öröm
 Lesz keferű öröm,
 Sok jajt fejedre számlál.

95.

A' szó sebbe nem fér,
 Villámás meg nem tér
 Repül nincs rokonczája,
 A' mi vólt, s' meg lett,
 Vissza az nem térhet

Mert

Mert szemérmes orczája,
 Így el-lőtt nyíl vasa,
 Nem vonatik vissza
 Mert romlana pálczája.

96.

A' ki szegény s' kevély
 Az a' beteg személy
 Csuffja lehet mindennek.

A' ki gazdag fősvény,
 Igazán jóvevény
 Fia sovány életnek,

A' ki vén, s' parázna
 Latorságnak váfzna,
 Pazarlója pénzének.

97.

Ne verjed dió-fád,
 Melly bőv gyümölcstől ad,
 Sőt töréstől őrizzed:

Mert szelid intéssel,
 S' nem pálcza veréssel
 Gonolzt jóvá tehered:

Vessző árnyákaival
 Nem csak zabolával
 A' fő lovat térithed.

98

98.

Az Olajt a' tűzre
 Ha öntőzöd, s' szénre,
 Sebessebb lángot ereszt,
 Haragot bőszzúval,
 Ne gyujtsd kemény szóval,
 Mert olykor romlást terjeszt
 De engedelmes szó,
 Mint jó étket a' fő,
 Szokot izire gerjeszt.

99.

A' parányi csupor
 Kicsiny tűznél fel-for,
 Bár ne legyen nagy lángnál,
 Istentelen harag,
 Kit bőszzúság farag
 Nem hoz egyebet kárnál,
 A' tisztelség pedig,
 Meg-becsültet fottig,
 Jobb a' káposztás hűsnál.

100.

Bőszzúság olly dolog,
 Szüntelen csak lobog,

Siet

Siet bőszzú-állásra:

Ertekét prédára,
 S' életét koczkára
 Veti nem néz kárára
 Hogy ha kevés az-is,
 Még szegény Lelkét-is
 Adgya a' kárhozatra.

101.

Természet hajlandó
 S' mindenre vágódó
 Jár, s' kerül minden bokrot,
 A' szokást neveli,
 S' tilalmat kerüli
 Vészzen gonoszra okot,
 Hogy ha engedsz néki,
 S' nem lesz kemény féki,
 Talál vésztedre módot.

102.

A' gonoszért jóval,
 S' haragért szép szóval
 Tanúly eleget tenni,
 Bőszzúság tételért,
 Es kár szenvedésért
 Ne kívány kardoskodki,

Ha

Ha kinek arthatal, /
Es kárban hozhatnál /
Tudgy annak meg-engedni.

103.

Ki vermet ás másnak,
Meg-lássa magának
Ne légyen koporsója :

Mert ki baráttyának
Vagy attyafiának
Lészen hamis vádlója,

Maganyaka szegik,
S' mélylyeb kútban esik,
Légyen mások példája,

104.

Minden romlás előtt
A' kevelység fel-hőt
Dagasz ember szivében.

De az eset után,
Noha késő osztán
Vészti magát eszében :

Hogy isten elméjét,
El-vdtté vólt, s' eszét
Ne maradgyon büntelen.

105.

105.

A' Szerenase pörög,
Es kincsével csörög
Szembé-kötve ugy lézeng.

Igér gyakran Gyöngyöt,
De ad béka követ
Adománya csak kereng.

Triumpháló szekér
Meg-fordul, s' földhöz vér,
Vízont a' porban fetreng.

106.

Bocskorban keresni,
Csísmában költetni,
Esik becsületedre.

Papucsban kezdeni,
Mezít láb végezni
Lészen nehézségedre :

Mert keserves inség
Az utolsó szükség,
Ha talál vénfégedre.

107.

A' ki nem tud törni,
Nem tud uralkodni,
Bár ne mennyen Udvarban,

H

Mert

Mert a' nyomoruság,
Oskola, s' tanuság
Meg-tanit dolgaiddban,
Keveset költeni,
Es sokat foldozni
S' ugy élned ez világon.

108.

A' nyomoruságot,
Es fanyaruságot
Azok tudgyák szenvedni,
A' kik csendességgel,
S' tűrő békefféggel
Azt el-tudgyák fedezni;
Mert az őszton ellen
Rugodozni fennyen
Artalmadra fog lenni.

109.

Egy szál fa nem erdő,
Bár legyen az fenyő,
Nem mondatik ligetnek;
Talyiga nem szekér,
El-vonnya egy őszvér
Kicsiny terh-hat ökörnek,
Egy ember csak egy szám.

Nem

Nem férhet rá több hám,
Meg nem felel kettőnek.

110.

A' béles sütéshez,
Es az Uri névhez
Sokefszköz kívántatik:
Mert Ur nyuszt subárúl,
Nem csondra gubárúl
Méltán Urnak mondatik.
Es nem egy béresfrúl,
Sok Udvari néprúl
Udvara dicsírtetik.

111.

Titulussal élni,
S' jószágot nem birni,
Igea csekély méltóság:
Mert nem titulufon,
Sem czifrán járálon
Tétlik meg az Uraság:
Igy szólót el-adni
Es pört vásárlani
Nagy ostoba bolondság.

112.

Mikor jóvedelmed,

H2

Lélen

Léfczen csak edgy pénzéd,
S' többet költesz kettőnél,

Akkor kezde fázni,
Mikor fogsz nyujtozni
Küllőbe rövid leplednél,
Mert edgy kettő hiján,
Niacsen igaz számán,
Vólt a' tékozló kéznél.

113.

Ha érteke vagy on,
Ne engedd szabadon,
Máknak birni éltedben;
Jobb tőled várjon más,
Hogy sem te nyavalyás
Köldűly mástul kenyérben:

Mert nyomorúlt dolog,
Az hól panasz forog,
Sajátodnak kértében.

114.

Ha bírsz gazdagsággal,
Ugy velsz számot azzal
Ne légy neki szolgája:
Mert ha te tőlle vársz,
Nem lélsz Ur, s' hogy ha jársz
Után-

Utánna, hanem rabja,
Azért jobb te költséd,
Hogy sem mástul félted,
Hogy más el ne prédálja.

115.

Náladnál nagyobnak,
Es hatalmassabnak
Ne add marhádat költsön,
Mert farkas malacot,
Nem látad, s' hogy konczot
Nyálazatlan el-ejtsen,
igy ha Urral perelsz
Csak hamar táskát ielsz;
Inkább távul felejtse.

116.

A' nagy Lakadalom,
Csufoló jutalom,
Sopánkodó tékozlás:
A' pompás temetés
Csak pénz vesztegetés,
Szánt-szándékkal kárvallás:
Hadakozó költség
Ez immár diesőtség,
S' bölcsesknél-is javallás.

117.

A' szegénység aláz,
S' Virtust nem coronáz
Erdemed le-tapodgya,
Bár légy vitéz, ozo,
Gyors, és alkalmatos,
De szükséged el-nyomja:

Mert nem az érdemre,
De teli erfényre
Pérdöl a' koczka hátra.

118

Vitézlő kölségnek,
S' hadbéli embernek
Az a' kedves hazája,
Szerencse kedvének,
S' nem maga kényvének
Akarattját hollátíya,

Ott van Nemzetsege,
Es ismértesege,
Az hol földgyát talállya.

119.

A' vitézlő kölség,
Es hadi erőtség
Akar hól-is útát nyít,

De kétségben estet,
S' árnyéktul ijettet
Vár, sem fegyver nem segít,
Kis hirtelenséggel,
S' hintegető hirrel
A' félsz tunyát el-rémit.

120.

Csak légyen érteked,
Bár ne légyen eszed
Ültetnek felső pölczra,
Szólhat sz gyermek módon
Neved lesz Salamon,
Vigyáznak tanácsodra,
Fejért feketének,
Feketét fejrnek
Festhet sz akaratodra

121.

A' ruha ékesség,
Pénz pedig tisztesség
E' mostani időben,
Hogy ha ez hiános,
Magad sem vagy haszn
Alig eszel kenyérben,
Mihez Virtus nem ér,

Ez a' kettő rá ér,
Es mosdat leg elsőben.

122.

Természet folyása,
A' kincs kívánása;
Noha igen félelmes:
Jó lelki ísméret
Hamis pénzt nem szeret,
Mert léleknek szerelmes,
Mert kincset szerzeni,
Tartani, s' őrzeni
Életnek veszedelmes.

123.

Beteg fokat kíván
Egészséget híván,
De kevést nyer azokban,
Mert méznek kevesse,
De nem a' felesse
Adhat jót ízt szájadban,
Háját is el-rejtik,
Szegre fel-függesztik,
Az eb ne egyék abban.

124.

Ki akar jádzeni,

Nem

Nem kell álmodozni,
Pénzét el ne veszesse;
Mert szemének való
Aratáskor farló,
A' kezét meg ne melle,
Kovács-is tart fogót,
Mikor csinál patkót,
Magát meg ne égesse.

125.

Szen égető tőkét,
Es nem szalma kévét
Nézdegel az erdőben;
Macska-is egérrel,
De nem a' medvével
Almodik kemenczében,
Kinek mihez kedve,
Ott akad meg szíve,
S' arra czéloz mindenben.

126.

Nincs semmi bölcsesség,
Es gondolt elzefiség,
Az Ur tanácsa ellen,
Noha el-rendeli
Az ember, s' intézi

H 5

Dot.

Dolga miképpen kellyen,
De isten vezérli,
S' egyedül viseli
Uttya miként, s' hogy men-
nyen.

127.

A' maga el-hitség,
Esztelen kevélység
Térít szegyen vallásra,
Ha ez ilyen botlik,
Hidgyed nagyot esik
Majd nem mérő szánásra,
Maga bolondságot,
S' akarva lett dolgát,
Nem is kenheti másra.

128.

Kibogar után jár,
Gyakran követi kár,
Süllyed s' gázol a' sárban,
Ha indul vízre,
De nem viszen kélszre,
Ott-is maradhat sz szomjan,
Azért Vén tanácsa,

Jobb

Jobb sem ifjú gáncsa,
Mert igazit jó karban.

129.

Az ebet szöriről,
Szamárt füleiről,
Könnyen meg ismérhetni,
Embert erkölcséről:
S' maga viseléséről
Bizvást meg-ítélhetni.
Ha érdemli jobbra,
S' ha nem méltó, balra,
Az ollyat kell ültetni.

130.

Pokol, s' veszedelem,
S' feneketlen verem
Meg nem elégedhetnek,
A' vándorló elme,
Es az ember szeme
Illyen telhetetlenek:
Mint a' vízi korság
Halálos szomjuság
Kornyadozó betegnek.

131.

Maga könnyen járó,

H6

Mint

Mint a' febes ráró
 Szabadság méltosága:
 Nem ismer rabságot,
 S' nem fizet birságot
 Magános Urasága,
 Mert kinyes akarát,
 Mint futó agarat
 Ugy hordoz mulatsága.

132.

Kedvesen halgattyák,
 Ha mások állattyák
 Szabadságnak óltalmát:
 De kevesen vadnak,
 A' kik az ollyannak
 Segítenek hatalmat,
 Ki-ki firos konczrúl,
 Más boros palaczkrúl,
 Félti el-vonszák orrát.

133.

Udvar habzó tenger,
 Mély örvényben kever,
 Ha nem tudsz hízlekedni,
 Gyakran más notáját,
 Es szokatlan tánczát

Kedvet-

Kedvetlen kell ugrani,
 Tökéltetlenséggel,
 Sok csél s' csap beszéddel
 Kell Grátiát keresni.

134.

Jobb gonosz cselet,
 S' szerencsétlenséget
 Embernek el-szenvedni,
 Hogy sem álnokságot,
 S' hamis csalárdságot
 Pirulva szégyenlenni:
 Mert fok fortély után,
 Becstelenség méltán,
 Fog tégedet üldözni.

135.

A' Virtus tűréssel,
 S' erős reménléssel
 Erdemei dicsíretet,
 Mert a' szabad tűrés,
 S' kétséges reménlés
 Csak nemes vért illethet,
 Mert könnyen szenvedni,
 S' kétséggel mit várni,
 Hozhat jó nyereséget,

H 7

136.

136.

Sok álom szakasztáft,
Törődést, s' udvarlást
Türve nyög az magában,

A' ki más asztalán,
S' nem maga tanyérán
Akar enni a' konczban,

Mert a' köteletség,
Nem legkisebb inség,
Ki van más birtokában.

137.

Nem mondom Uraság,
De azért bölcsőség
Ki lakhatik házánál,

Bár füstös légyen-is,
Es sállal fedett-is

Jobb más palotájánál,

Ki ha azt nyerheti,
Magával hitei

Nincs jobb étek tormánál.

138.

Azút közönséges,
De a' győzedelmes
Járhat rajta bátrabban,

Mert

Mert nem a' félénk szív,
De a' ki bátor, s' hív
Mehet a' tilalmasban,
Lám farkast huritt yák,
S' gyakran rijogatt yák,
Még is el kap-juhokban.

139.

Farkas ha koplal-is,
Nem cserélne még is
A' Kalmárok ebével:

Ebnek vas láncz nyakán,
Kötve szekér farkán
Noha lakik jó lével,
Farkas úr magának,
Őrül szabadságnak
Ritkan ütik veliszövel.

140.

Reménség ha rád néz,
Édesb hogy sem nád-méz
Biztat jövőendő jókkal,

Karón varjat mutat
S' ígérettel untat,
Hogy mindent ad marokkal,
De ha meg-kezd csalni,

Akkor

Akkor fogsz te falni
Mérget teli torokkal,

141.

A' boszszú-állásnak,
S' dühött haragjának
Tanácsa veszedelmes,
Rossz feslet életnek,
S' lelki ísméretnek,
Tanuja nem hiteles,
Még olynak szava-is
Bár volna igaz-is
Bizonyosága kétféges.

142.

Soha nagy Urakkal
Cserefsznyét marokkal
Te ne egyél egy tálbúl,
Ha eszel szépiben
Esel irigységben,
Rád lövöldöz magvábúl,
Ha csontot nem ront is,
Jelt hagy rajtad még-is,
Hogy nézd mászszor tá-
volyrúl.

143.

143.

Nem jó boszszúságra
Urakat, s' haragra
Senkinek ingerleni,
De ha hogy cselekszi,
Tanácslom hogy meszsi,
Igyekezék kerülni,
Mert nehéz kő kertben,
Kedv s' akarat ellen
Urakkal tánczot jární,

144.

Nagy Urak szerelme,
S' kedveknek öröme
Jár gyakrabban nyúl hátón,
Melly hol egyszer nyúg-
szik,

Mászszor ott nem fekszik.
Nyomot sem hágy az hantón
Igy az Urak kedve,
Egyszer vólt nevetve
Mászszor verettet nyakon.

145.

Szolgád fizetését,
S' meg-

S' meg-érdemlett bérét
 Meg ne tarsad magadnál,
 Hogy meg ne átkozzon,
 Vagy kárban ne hozzon
 Inkább mondgya vólt Urnál,
 Mert bocsfű állást kér,
 Meg-tartott igaz bér
 S' vádol mindenkor másnál.

146.

Ha ki az Urához,
 Avagy hazájához
 Hívseget meg mutatgya,
 Minden több jóságit,
 Es egyéb Virtusit
 Ezzel fellyül haladgya,
 S' győzedelmi palmát,
 S' Laurus Coronáját
 Méltán meg-kivánhattya.

147.

Igaz hívsegedben,
 S' kötelességedben
 Légy álhatos fottig,
 Mert az árútatás
 S' áruló habozás,

Noha

Noha jól tart ideig,
 De áruló maga,
 Nem lesz kedves soha
 Bár élyen akar meddig.

148.

Tűz azt melegíti,
 Ki közel érheti
 Nem ki távol mutatgya,
 Ki-farkallya Urát,
 Inkább veszi hasznát,
 Mert méz magát nyalattya,
 De ki rosz magának
 Nem lehet jó másnak
 Szólgát az út választya.

149.

A' Prætica kettős,
 Ki nem érti ag nős,
 Bir az edgyűgyű szível,
 Mert csak maga sakját,
 S' nem mások kosárját
 Alnok tölti eperrel,
 Az hárt akkor hántya,
 A' mikoron láttya
 Teli vagyon mézzével.

150.

Ne örűly bitangnak,
S' hamis majorságnak,
Melly csak kedved gerjeszti.

Száz igaz pénz közdött,
Egy hamissan gyűjtött,
Többit-is meg emészti:

Mert Esopus ebe
Arnyéknak örűlye,
A' konczot is el veszti.

Gazdag ki sorsával,
S' érteke javaival
Panasz nélkül meg nyugszik.

De nyomorúlt, a' kit
Fősvénység meg-vakít,
Sorsával nem elégszik;

Mert ki usorával,
Keresi záloggal
Csendeszen nem aluszik,

Hamar gyűjtött marha,
Olyan mint fűz moha
Mirtelen keyesedik;

Mert

Mert hamis marhája
Őszve gyűlt aranya
Az igaznak tartatik,
De a' kézi munka
Bár gyűllyön halomra,
Nő, terjed, s' szaporodik.

Ebből gyűlt szérdéknek,
S' hamis keresetnek
Prédára kell oshlani,

Másod s' harmad izig,
Rosz bitangnak addig
Helye sem fog látszani,
Mert átok fiakra

Hamar jön, s' annyokra
A' kik fognak koldúlni.

Igazat semmi kár
Tódűllyon reá bár
Meg nem szomoríthattya,

Kivánsága el-jön,
Ha lészén-is későn,
Kedvét meg-vidámíttya,
De az istentelen

E-

El-esik hirtelen,
Mert vétke meg-vakította.

155.

A' ki tulajdonát,
Es igaz marháját
Osztya a' szegényeknek,
Inkább gazdagodik,
S' jobban mohosodik,
Nincs hija értékének,
De kik másét lopják,
Koborollyak s' fosztyák,
Nagy szükséget szenvednek

156.

Midőn szidalmazod,
S' a' szegényt rongalod
Káromlod istenedet,
Hápenig ruházod,
Szükségét táplálod,
Tiszteled teremtedet,
Mert az alamisna,
Lesz usora haszna
El nem rejti bérédet.

157.

Nyomorúságában,

Nem

Nem boldogságában
Barátod látogassad,
Te tanácsod jeles,
Nem győzőrőfeges
Légyen, kivel biztassad,
Mert a' hízelkedés,
Hazug incselkedés
Akar honnét fordítsad.

158.

Hol jó-szível látnak,
Ott meg ne únnyanak
Vifely gondot jól arra,
Mert ha ma itatnak,
Holnap nem kínálnak,
Találsz bé-zárt ajtóra,
Azért nem mindenkor,
De csak idejekor
Járhatsz a' pap fajtyára.

159.

Mint moly a' ruhának,
Es féreg a' fának
Ugy árt bánat szívednek,
Mert busullás fáraszt,
A' gond pedig badgyaszt,

Sere-

Sérelme-is lelkednek,
Csontod hasfogattya,
Velődöt száraztja,
S' gyilkosla életednek.

160.

Nem annyira hasznát
Mint életre hoszszát
Ember nézi mindenben,
Ezért gyakran izzad,
S' haja szála borzad
Maradhañon életben,
Leg inkább éltejért
S' meg-maradásaért
Ki ki, aggik lelkében.

161.

Nagy hasznát kicsiny kár,
Erdegyen-is bár,
Azzal el nem fogattya,
Kis patak tengerben
Follyon bár szüntelen,
Ugyan meg nem áraztja,
De apró fővenyet,
Nagy árvíz el-lephet,
S' végre széllyel ofzlattya.

162.

162.

Mondolás bélesnek,
S' téj-feles lepének
Ha mindenét fel-vetnéd,
Sok költséggel lenne,
Nem-is ennél benne
Csak vajtalan meg-sűtnéd,
Mert a' rest többet jár,
Fősvént érhet töb kár,
Ha panaszszát értenéd.

163.

Nem leszzen gazdag dús,
A' szemérmes koldús,
Ritkán eszik kalacsban,
Mert néma gyermeknek,
Es meg-ködt nyelvenek
Nincs értelem szavában,
Sült galamb nem repül
A' tűz helyen kívül,
Senkinek-is szájában.

164.

Ajándék marhának,
Nincs odva fogának,
Kiért el ne vehessed,

I

Mol

Hol adnak malaczot,
 Ott ne tarcs tanacsot
 Azt miképpen mellyeszszed
 Hanem mindgyárt fákkal,
 Es az után nyársal
 Forgolódgyál hogy süffed.

165.

Aldott jót felejtse,
 S' panaszbán ne ejcsed,
 Ha kinek jóval vóltál,
 El-vőtt jórúl pedig
 Emlkezzél hóltig,
 S' hálá-adás mutatással,
 Ha adsz, adgy jó szível,
 Ha kérsz, vedd jó kedvel,
 Hogy meg ne utáltassál.

166.

Nem árt az illy átok,
 Es illetlen szitok
 Mellyre nem adrál okot,
 Mert a' szamar rivás,
 Es kuvasz ugatás
 Meszsze érní nem szokott
 Gonosz jámborokért,

Hamis

Hamis, igazakért
 Mindenkoron adatott.

167.

A' szép csorgó forrás,
 Szemnek kedves látás
 Az elmét újíthattya,
 Szép gyönyörű páfit,
 Melly ezerkedvet nyit
 A' szemet hizlalhattya,
 De igaz barátság,
 S' meg-rögzött társaság
 Eletét hoszszabbitya.

168.

Szeretet égő tűz
 Ószve szerkesztett s' fűz,
 S' egyben kapcsol két letket
 Evez egy hajóban,
 Lépi igaz nyomban
 Tészen edgyé két szívet,
 A' mit beszél nyelve,
 Azt kívánnya szíve,
 Terjeszsze jó hír, nevét,

169.

Régi barátodat,

12

Meg-

Meg-ismért társodat,
 Szeresd miként lekedet,
 Gyakorta ag lovon
 Verik farkast agyon,
 S' bélelhetik mentédet,
 De mint délczeg vadló,
 Az új társ sem való,
 Félben szegi kedvedet.

170.

Szeretőnek febe
 Nem idéz törvénybe,
 Jobb sem gyűlölő csókja,
 Bárátod mindenkor
 Szeret, nem csak ollykor
 Midőn aranyat láttya,
 De Judás áruló
 Csokjával ajánló,
 Rejtet mérgét mutattya.

171.

Atkozott szegénység,
 S' fogyatkozott szűkség
 Nem talál bátorságot :
 Mert a' szűkölködő,
 Majd nem is illendő

Imér-

Imérjen rokonságot :
 Hanem az Uraság
 Ajándék, s' méltóság
 Nevel Atyafiságot.

172.

Szerencse erfényét,
 S' álhatatlan kincsét
 Ha véled nem közlőtte,
 Csendességben élhet sz
 S' tölle nem-is félhetz
 Hogy kedved nem nevelte,
 Mert ő senyvett házbul
 Szegény társaságbul
 Mindenközit ki-vette.

173.

Prókátorra pered,
 S' új orvosra élted
 Ne bizd tellyességesen,
 Lám Isten néked-is
 Adott eszt, s' másnak-is
 Dolgod viseld eszefen,
 Mert szemet kovácstul
 S' lasnakot cigánytul
 Nem veheti nyertesen,

13

174.

Doctör a' nyavalyát,
S' Prokátör a' Causát
Igen ritkán enyhíti,
Doctör purgatiót,
Másképp excepitiót
Ad, kívül nehezíti,
Igy egészségedet,
S' minden értékedet,
Gyanú perrel emészti,

Mi nincs okosságból,
Van a' kábaságból,
Nem is léfzen állandó,
Minek nincs ereje,
Annak nincs gyökere
Nem lehet maradandó,
Mert jégre metfzet kép
Nem lesz sokáig ép,
Mert szélről is olvadó.

Embert nevetésén,
S' hahota szerzésén
Itélhetet bolondnak,
Ki minden beszédét, Es

Es cselekedetét
Meg-neveti magának,
Es csak kaczagátról,
Nem valami jóról
Adhat tanácsot másnak.

Egyszerű dorgálás,
Vagy kemény ríjasztás
Többet használ okosnak,
Hogy sem száz vereség,
Avagy kemény inség
Altalkodott bolondnak;
Mert bolond nem bárfont
Hanem hetes vászont
Erdemel csuhájának.

Hijában perselnél
Ebet, s' mellyeszteni,
Nem szalonnának való,
Illyen az ostoba,
S' tudatlan goromba
Ehez szintén hasonló:
Akar mint tanítsad,
Bár pálczával csapjad,

Nem leszen botbul sorló.

179.

Puha, s' henyélő test,
Ektelenséget fest
S' nevelője romlásnak:

Gonoságnak vára,
A' köz jónak kára,
Fia a' torkoságnak,

Mint vér szopó nadály,
Vagy méh rontó harkály
Oka fok latorságnak.

180.

Ha a' szekér kenőt,
Avagy lépés veszfűt
Forgatod a' kezében,
Köntösödre ragad,
Szakáldban akad,
Kit le nem moshatsz vízben,

Igy gonosz barátság,
Es lator társaság
Mocskol becsületében.

181.

Ne fély a' kérkedő,
Csácsogó, s' fecsegő

Maga

Maga hányó csél-csaptúl,
Mert ollyannak nyelve,
Verséngő fegyvere,
S' bizodalma ajtón túl,
Mint az eb csak ugat,
De nem igen marhat,
Meg-ijedvén farkastúl.

182.

A' korsót a' vizre
Addig hordgyák, s' jégre,
Mig cserepenként törik,
Igy ember lopásra,
Addig jár fosztásra
Véletlen fel-függesztik,
Mert az tudni való
Vízben nem lesz haló,
Ki kerékre tartatik,

183.

A' lator erkölcsnek,
S' rosz igyekezetnek
Sok ajándék sem elég,
Latornál nincs véték,
Semmit nem tart bűnnnek
Patvar tarcsa mind éltig;

15

Mint

Mint az eb a' Dunán
Egyfzer által úszván,
Készül mázfzör tengerig.

184.

Ördögnek ideig,
De nem azért fottig
Kell gvergyát-is gyújtani,
Naladnál roszszabnak,
Es aláb valónak
Ollykor fokát kell tűrni,
A' jó eggyességgért,
S' csendes békefféggért
Sokat el kell halgatni.

185.

Jobb más latorsága,
S' titkos csalárdsága
Miatt, embernek veszni
Hogy sem félelmében,
Avagy ijetteben
Gyalázattal meg halni,
Mert félénk harang szót,
Avagy gyász koporsót,
Miként tud érdemleni.

186.

186.

Inkább hidgy az ebnek,
S' meg-dűhött medvének,
Mint fecsegő embernek,
Mert a' fene vadak,
Természetből marnak,
S' ártalmadra sietnek:
De hamissak szíve
Nem ott jár hol nyelve,
Orozva emésztenek.

187.

Noha kicsiny a' hors,
Melegsége nagy, s' gyors
A' nagy badnál erősebb,
Az öktalan nagy test
Ha félénk, s' ahoz rest,
Vasnál mivel tettetés?
Mert nagy, tágas pajta
Ha üres, és puszta
Olnál mivel bölcsősebb?

188.

Nem méltó az élni,
A' ki csak henyélni
Szokot, mint az méh here;

16

Mert

Mert az hazájának,
S' köszönetes jónak,
Nem néz elő-mentére:

Nyárban csak árnyékot,
S' télbe csak lagnakot
Keres, könnyebbségére.

189.

A' tehénnek tején,
Meg-tetzik idején
Létszfé turo belölle,

Jó vásár-is estin,
Nyereség-is vesztin
Jelt mutathat környüle,

Igy Virtus ifiából,
Mint vas szeg a' fákból
Ki néz, hogy szól felölle.

190.

Ha háborgattatik,
S' öknélkül bántatik
A' Nemzeres Nemes vér,
Nehéz azt kérteni

Es meg engesztelni
Mig magában meg nem tér,
Mert kigyó farkáért,

S' az

S' az el-vágásáért
Minden márdos mihez fér.

191.

Dorgálás, és veszfzö,
Csak ne legyen késö,
Jót nevel a' gyermekből,
Ne bocsájd szájára,
Mert bút hoz Annyára
Rofz szokott erkölcséből,
Fát-is mig fiatal
Hajthatfz akarattal,
Hanem rögzött törőkből.

192.

Bóldogtalan férfi,
Olly Attya, kit rofz fi,
Búval, s' gondal keferit:
Hasznosb úgy meg hal-
nod,

S' fi nélkül maradnod,
S' el-törtened a' nevét,
Hogy sem Istentelen
Légyen, s' engedetlen
Jobb ki vájjad a' szemét,

193.

Jó erkölccsel tellyes,
 S' jó hír nével ékes
 Vén ember meg-becülljed:
 Meg-fogad tanácsát,
 Őrizzed hagyását,
 S' jó intését kövessed,
 Ne illyesd haraggal,
 S' ne bolfszoncesd csúffal,
 Meg ne átkozzon téged.

194.

Miképpen tisztelted,
 Atyád a s' bűcsülted,
 Azon: várjad magadra,
 Mert Atyád írása,
 S' Anyád átkozása
 Ősört fonhat nyakadra,
 S' hol nem fog viszketni
 Ott fogod akarni,
 S' nem lesz bírád fiadra.

195.

Gyermeknek játékkért,
 S' özvegynek írásért
 Nesűvegyel te soha,

Mert

Mert gyermek játékkal,
 Az aszfzony írással
 Fizet miként mostoha;
 De szolgály te ollynak,
 Hogy fáradságodnak
 Légyen haszna valaha.

196.

Minden újság kedves,
 Az ő pedig reves
 Vetik a' s'ib vásárra,
 Uj szira függ szegen,
 Az ő hever földön
 Csak nem-is tészik pólczra,
 Noha az ő bortúl
 Jobban, hogy sem mustúl,
 Mehet sz az ugró tánczra.

197.

Szerelem és a' bor,
 Kiben ez kettő forr,
 Nincsen ott nyugalom,
 Mert edgyik szivedben;
 A' másik elmédben
 Hatalmazott hatalom:
 Mind kettő égő tűz

Ked-

Kedved ellen hajt, űz ;
Ezek végre sir, s' halom.

198.

Nem lát a' szerelem,
Nincs nála értelem
Nem néz iffiat, sem aggot,
Bolyogva kit talál,
Ottan kedve meg-száll
Véli Diánát látott,
Mint a' torma féreg,
Nem ríja hogy méreg,
Hanem mézben harapott.

199.

A' nősző legénynek,
S' kincses erzfényének
Nagyobb hire sommánál,
Férhez menő leánynak,
S' drága ruhájának,
Több szekrényre számánál,
Mert pecsenye fűsti,
Nagyobb szokott lenni
Mindenkor magánál.

200.

Ha feleséget vész,

Bútul

Bútul űres nem lesz
Fonnyadsz, száradsz mel-
lette,

Orát-is hogy ha vész,
Hidd nyughatatlan lesz,
Kell lenned környűlette,
De mikor versz Papot,
Fel-jedzed az napot.
Mert lesz gondod érette.

201.

Házafok szerelme,
S' egyenlő értelme
Nincs a' kendett orczában,
Mert a' nagy pipeség,
S' a' kendőzött szépség,
Vénust vadasz másokban,
De tökéletesség,
Es szemérmetség
Foglal szívet magában.

202.

Beteget gyöngy vízzel,
S' bádgyattat gyors kézzel
Segítvén gyógyíthatnak,
Rabok vas békókból,

Láncz

Lancz es kalodákból
 Sokan szabadúlhatnak,
 Rögzött serelemből,
 S' bolond serelemből
 Ezre ritkán hozatnak.

203.

Szép Afzszony, és jó Bor
 Igen meg-hitt jámbor
 Embert, kíván őrzésre,
 Mert az Afzszony gyarló,
 Engedelmes, s' hajló
 Hamar felel kérdésre,
 Bor-is kívánatos,
 Nem kell hozzá lantos,
 Alkólcsot tart pinczédre.

204.

Nem kell ottan czégér,
 Hanem torok, s' heber
 Az hol jó bort kezdenek,
 Mert bort nem czégérről,
 Hanem jó iziről
 Az koresomán dicsírnek,
 Lyánt sem kofzorúért,
 De a' jó erkölcsért

Leg

Leg-hamarébb el-vesznek.

205.

Fazékat kongásán,
 Az ökröt vonásán,
 Válogattyák vásáron,
 Lyánt vak szerencsére,
 S' dicsért reménfegre
 Szerzik költséges árron,
 De ha fog hibázni,
 Akkor fogz te fázni,
 Lepled rugta ágyadon.

206.

Csalárd a' kedveség,
 Hívságos a' szépség
 Noha tűnik szemedben,
 Urát féltő Afzszony,
 Mint a' drága Bárfony
 Marad dicsiretiben:
 De a' gonosz afzszony,
 Mint a' hetes vászony
 Szapullást vár mindenben.

207.

Örökség, s' majorság,
 Ház, s' minden gazdagság
 Marad-

Maradnak az Attyoktúl,
 Az okos Feleség,
 Es jámbor segítség
 Adatik csak az Urtúl,
 Es ha ollyra találsz,
 Sok napokat számlálsz,
 Ment vagy világi bútúl.

208.

Jaj annak az háznak,
 Hól tehén, bikának
 Jármot vethet nyakában,
 Csak példa a' bika,
 Aszfönyoknak ritka
 Melly nem szűne bordában,
 Hogy nyergellye Urat,
 S' félre tegye kontyát
 S' járja tánczát szomszédban

209.

Egy nyakon ütésbül,
 Vagy arczul verésbül
 Történik úftók vonás;
 Ollykor csak egy tánczbul
 S' tréfáladó szóbul,

Lészen

Lészen házasság rontás,
 Hanem zárjad addig,
 Istállodat meddig,
 Nem esik a' ló lopás.

210.

El-rejtett jót, kincset,
 S' gonosz feleséget
 Elmédbül ki nem vethetsz,
 Mert mind kettő oly gond
 Kit a' nyelv ki nem mond,
 Mindeniktül epedhetsz,
 Hanem ha rossz hidon
 Léfsz, vagy nyúlászaton,
 Akkor ha mit felejtethsz.

211.

Gonosz hír szárnyon jár,
 Ló fut, senki nem vár,
 Előzi a' mentseget,
 Jó hír későn térül
 Gyakran fillyed, s' merül,
 Véle hordoz kétféget:
 Bár volna igaz-is
 Rostaltatik úgy-is
 Szerezzen irigységet.

212.

212.

Vénember elméje,
S' az ifjú ereje
Verik-meg az hadakat,
Gyakran álnoksággal,
Es nem erőszakkal
Rontnak erős Várakat,
Mert az ész gyakrabban,
Mint kéz vadálzatban,
Kőröz Oroslányokat.

213.

Erős az igazság,
Es az szép Aszfzonyság
S' magát itató jó bor,
Ezek kik meg bírták,
Es földre tapodták
Fejedelmeket sokszor,
Gazdagság, s' bölcsesség,
Erő és vitézség
Nem bír ezekkel ollykor.

214.

Kár vitéz férfiak,
S' kegyes jó Aszfzonynak
Meg-veahedni üdőtől;

Kár

Kár a' szegény lónak,
Mint febes folyomnak
Bennülni üdödéstől,
De így jár e' világ,
Melly csak tündér hívság,
S' változó mindenestül.

215.

Kelletlen ott a' kincs,
Hol jó egészség nincs,
Jaj fáj, csak az dudollya,
Mert Gyöngy, Gyémánt,
s' Rubint

Nem ad kedvet máskint,
Csak szemedet hizlallja;
De a' jó egészség,
Epp kéz, láb, s' békeféség
Bús lelket-is táplállja.

216.

Számkivetést tűrni,
S' gonosz hirben élni
Késervessebb halálnál,
Az mardosó szűkség,
Kit szenved a' vénség
Mind full yoslab azoknál,

Mert

Mert ez három dolog
Már fokásbul forog
Az emberek házánál.

217.

Kövdön kigyó nyoma,
S' repülő fas úttya
El-rejtetett látásban,
De az iffiú úttya,
S' el-tökélt szándékja
Titkosb ösvény magában;
Mert titkát ki tudgya;
S' rejtekét ki láttya,
S' kit fogad tanácsában.

218.

A' friss tetfzin szinnel
Ekes Rósa reggel,
Mindent indit öröme,
Koszorúja ékes,
S' ajándékban kedves,
Méltó a' dicsiretre,
De múló szépsége,
S' hervadó épsége,
Bát hoz ottan szívedre.

219.

219.

Az zengő méhecske,
S' gyaplatlan nyűvecske.
Ha jut-is kemény télne,
Noha nem szánt-el él,
A' szűkségtől nem fél,
Ki tetel kételetre,
Nem hágy hidd feeltve,
Az ki vagy teremtvé,
Csak ügyed bizd istenre.

220.

Sokat fárad vadász,
S' ritkán szárad halász
Ugy keresi kenyerét,
Kapás nyers irtóvánt,
S' madarász lépet hánt,
Elleszthesse éhségét,
Az arató eped,
Kaszás hevet szenved,
Tengethesse életét.

221.

Az gyomor éhsége,
Es kenyér szűksége
Mindent fel tud fontolni,

K

Okost,

Okost, bolondságra
Jámbort-is lopásra
Gyakran szokott untatni,
Mert ott van az inség,
Hol sáveget szükség
Kezd szitával földözni.

222.

A' fok új találmány,
Ki tudná mennyi, s' hány
Mellyet az elme kohol,
Torok mélységéjért
S' kenyér szükségéjért
Ember mindent ki gondol,
Mert hijános, érték
Nem lesz teli mérték,
Torok jó hirt meg mocskol.

223.

Esznek, hogy élyyenek,
Elnék, hogy egyenek
Sokan emberek köz zúl,
Mert foknak Istene,
Hasban reménysége
Van dicsőisége ebből,
Ha szomju gégéjért,

S' el-

S' el-száradott inyét
Olthattya borfos lével,

224.

Etel, s' ital álom,
Szükséges az három
Ez világi életre,
Mértékelve hasznos,
Szükség kívül káros,
Ejt a' foka veszélyre,
Hol jó mód tartatik
Ott fok jó adatik,
Hoz, kívánt egészségre.

225.

Az mértékletesség,
Mint jó levegő ég
Hoz kedvet s' nyájaságot,
Mind Istent dicsírni,
S' egyéb dolgot tenni,
Nem restell fáradságot,
Mert a' józan elme
Eletnek szerelme,
Indít vig mulatságot.

226.

Részegség olly éték,

K2

Kiből

Kiből minden vetek
 Terjed egész világon,
 Jó vitézeknek árt,
 Rájok hoz bűt, és kárt,
 Mint történt Nagy Sándoron
 Ha Bacchus pohárát,
 Gyakran töltöd, s' borrát
 Gázolsz re-is az úton.

227.

Az ki nyárbán nem gyűjt,
 Télbe keveset fűjt
 Tiszta annak fazaka,
 Ritkán ül ebédhez,
 Semmi nem téz tűzhöz
 Nem penészfűl kalácsa,
 Henyélésén morog,
 Hogy a' hafa korog
 Magára van panaszíza.

228.

Ektelen fűsvénység,
 S' rút telhetetlenség,
 Szörnyű vétek magában,
 Ki mint varas béka

Noha

Noha földben lyuka,
 Nem mér enni az porban,
 Sobrák embernek-is,
 Csak zab kenyere-is
 Mézes falat szájában.

229.

Jobb edgy száraz falat,
 Bár ne egyél halat,
 Csak lehets csendességben,
 De a' teli pincze,
 Rakot ház, pint, s' ittze,
 Az hol van versengésben,
 Nem élet, de halál,
 Hol annyi bű talál
 Oránként te lelkedben.

230.

Jól van annak dolga,
 Régi buza doha
 Kinek járja udvarát,
 Tavalyi szalmája,
 S' meg-marad szénája
 Ekefűti pajtáját,
 Van ollynál bor arra,
 Nem kél az táskára

K 3

Csusz-

Csufzathattya bocskorat.

231.

Jámborság ékefit,
Szemérem tisztelit
Magad jó viseléssel,
Ruhá szeme fény vesztes,
Es külső tettetés

Patikai festékekkel,
Természetén kívül,
Ki szépségnek örül
Jele jár-ketős szível.

232.

Sokan kapálással,
Vagy szép him varrással
Szoktanak vétekedni,
De az igazsággal,
S' Istenes jósággal
Nem tudnak dicsekedni;

Azért nem mivedet,
De jó életedet
Fogják az fontra vetni.

233.

A' mocskot mosással,
S' gyakor szapullással

Ruhá-

Ruhából ki-vesztetheti,
Igy a' bűnt sirással,
S' igaz meg-bánással
Tudhatod el-törteni,
Es bódogulsz akkor,
Haláloddhoz mikor
Leg közelebb fogsz járni.

234.

Nappali rettegés,
S' éjjeli rémülés
A' rossz lelki ismeret,
Fél az álmotúl-is
Retteg a' széltúl-is,
Tudgya bűnnel fertezett,
Ha valami mozdul
Vére benne posdúl,
Mert vétke romlást szerzett.

235.

Mikor törvénytúl vársz,
Akkor jó úton jársz,
Nincsen abban rövidség
Perlekedő társnak,
S' felebarátodnak
Ne légy azért ellensége

K 4

Ha

Hanem csak causának,
Es expeditiónak
Légyen abbúl gyűlöltég.

236.

Az ökröt a' szarván
Az harist a' szaván
Gyakorta meg-foghatod,
Embert szabad nyelven,
Jobban miat lépésén
Beszédén nyomozhatod,
Elméje hol járjon,
Szíve mit kívánnyon
Könnyen meg-rostálhatod.

237.

Parányi bimbóbul,
S' kisdéd virágjából
Nagy gyümölcs nevelkedik.
Alázatos szív-is,
Miként borostyán-is
Magassan emelkedik:
Mert egyűgyű szívben,
Nem kevély elmében
Az Isten gyönyörködik.

238.

238.

Alázatos szível,
S' buzgó könyörgéssel
Meg-hatod az egeket,
Az irgalmasággal
Es az igazsággal
Meg-váltott az vétkeket,
De álmotúl félni
S' bántól nem rettegni,
Nem találod ezeket.

239.

Hadak meg-verését,
S' népek büntetését
Isten maga forgattya,
Az házaság szerzést
S' két fzemély meg kötést
Csak egyedül mutattya,
Királyi Coronát,
S' Ország birodalmát
Kezéből osztogattya.

240.

Uram gazdagságot
Ne adgy, olly jószágot
Hogy ellened dagadgyak.

K5

örizz

Órizz szegénységtől,
S' köldülő élettől,
Hogy másoktól ne lopják,
Hogy az tenevedre,
Es idveffégemre
Hamis hitet ne szorjak'

241.

A' nyelv gonosz fegyver,
Meg-öl, s' búzben kever
Szabadgyában hol úszhat,
Őkér alatt borjút,
Holló fészken hattyút,
Ha nincsen-is, de mondhat,
Igy becsülletedben,
S' érdemlett hitedben
Hamar földre tapodhat.

242.

A' meg-holt emberről
Ne szólly éktelenül,
Hanem jobbitsd életed,
Gondold utánna még,
Kölcsönt felő ne végy,
Mások nyelvet enyhítsd,
Ha vólt mi ráncorod

Ellene,

Ellene, s' haragod,
Azttat immár felejtse.

243.

Minden gyönyörűség,
Nyavalya, s' egség
All őt érzékenységből,
Ember alkotása,
S' tagja formálása,
Föld, viz, ég, és a' tűzből,
Kikkel hogy ha jól élsz,
Hosszszú údóket érsz,
Mert életed ezekből.

244.

Az óra folyton foly,
Meg nem érsz a' moly,
Vallyon, ki határozza!
Kertben-is el-szárad,
Szép Rófa, s' el-hervad,
Ki a' ki óltalmazza?
Igy ember el-tűnik,
Elete el-múlik,
S' teste földet halmozza.

245.

Az unalmas vénség

K 6

Izet-

Izetlen nevelség,
 Mert ég kedve körmére,
 Kocsódás, s' irigység,
 Benne a' fősvénység;
 Fél juthat zab kenyérre,
 Nincs ott vigasztalás,
 Csak az álom látás
 Patkoltat meltsze földre.

246.

A' kigyó meg-újjúl,
 Az hangya szárnyasúl,
 Ha érkezik vénsegre;
 Szarvas meg-iffodik,
 A' Sas le-vetkezik
 Nagy hofzfú ezstendőkre,
 Csak ember nyomorúlt,
 Romlott és meg-szorúlt,
 Kicsiny s' rövid időkre.

247.

űveg romló cserép
 El-tart, és lehet épp
 Száz ezstendő múlva-is,
 Az ember élete,
 Ez világon léte

Bizon-

Bizontalan csak ma-is,
 Ha mára viradtál,
 Holnapra bucsuzzál,
 Mert indulhat sz tovább-is.

248.

Fő fájás szédelgés,
 Csömör, s' hideg lelés
 Fűvekké üzettenik,
 Az halál félelme
 Szörnyű veszedelme
 Meg nem előztethetik,
 Virágos kertekből,
 S' Grottás tó vizekből,
 Meg nem orvosoltatik.

249.

Nincsen semmi újság,
 Hanem minden óság,
 Mert volt, el-múlt időben,
 Vóltak, és el-múltak
 Kikről fokat szóltak,
 S' vadnak szó beszédtközben
 Ekképpen meg-lóttek,
 S' meg-is történhetnek,

K7

Es

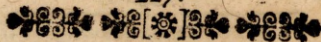
Es csak így mennek végben.

250.

Gyors nyelv-is meg-némúl
S' hamar elme tompúl
Vizsgálván az egeket,
De én nem másokból,
Idő meg-csalásból
Szerzettem ez verseket,
Azért csak úgy fejszed,
Hogy vízfőz ne ércsed,
Ez homályos igéket.

Az

*Az Esztendőnek
négyrészeinek mi vól-
táról*

Most már minden újúl,
Vigad, örül, s' vidúl,
Hogy tavaszi idő ér,
El-ment az hó, dér és tél,
Zöld pást, vetés kél,
Vig minden halom, hegy, s'
tér,

A' kert virágokkal,
S' mező harmatokkal,
Minden bánatott el-vér.

2.

Nyár párló időkkal,
S' csattagó esőkkel
Gyakran kedvet változtat,
Balha s' légy csipissel,
Szűnyog orr zengéssel
Nyugodalmat nem adhat,
Epefő aratás,

Izzasz-

Izzasztó kátfallás
Csak árnyékot kívántat.

3.

Ősz szőlő gerézdél,
Szép sűrű képekkel
Az embert vidámittya,
Kővér, vad, s' madárral
Meg-tölt pincze borral
Lankádt erőt újjíttya,
Fáratsága hafznát,
Most vészí jutalmát
Midőn asztagit láttya.

4.

Tél embert szomorít,
Gyakran tűzhöz szorít,
Hogy melegéce testét,
Sűrűn nyomja ágyát,
S' hűvelyezi álmát
Hánnya s' veti elméjét,
Ha mit gyűjtött nyárba,
Most apríttya talba
Hogy tengesset életét.

5.

Négy fertály esztendő,

Jó,

Jó, és gonosz idő,
Mutattya volta-képpen;
Miképpen kell élned
Es mikor mit tenned
Elődben adgya szépen:
Kopaszt borotválni,
S' haját el-tarolni,
Allyon üstőke éppen.

~~~~~

*A különböző szín festek-
nek értelme és magya-
rázattya.*

Király Szín Méltóság,
Ezüst szín Uraság,
Piros jelent szerelmet:
Fejér szín Szűzesség,
Páfit szín Reménség,
Test szín jelent Győrelmet,
Tenger szín habozó,
Láng szín tétovázó,
A' zöldt jelent kegyelmet.

2.

Galamb szín értelmet,

Rósa

Rósa engedelmet,

Veres jelent haragot:

Eg szín józan elmét,

Medgy szín szív félelmét,

Haj szín jelent haragot,

A' szürke gorombát:

Hamu szín ostobát,

Sárga jelent bolondot.

3.

Barackk szín együgyűt,

Viola mord kedvűt

A' kék jelent kérséget:

A' gyász fekete szín

Eletünknek estin,

Halálra emlékeztet,

Szederjes siralom,

Szívbéli fájdalom;

Ad mindenik értelmet.

VEGE A' MAGYAR
Sententiáknak.

Bé.

Bé. fejezése ez Verseke.

nek.

VEget vetek innám csekély Ráht-
mulimban,

Noha ez irigység tudom vészí szó-
ban

Ha ki nem szereted irjad mását
jobban,

Nemarczongd elmémet ez kicsiny
munkámban.

Harkaly eledelért keres fában
ferget,

Eszébe sem veszi, vág mellyére
térhet,

Tudom verseimhez hogy elég szó
férhet,

Mert bika alá is a' nyelv borjut te-
het.

Méhecske Rósáru széd jó édes
mézet,

A' pók reá menvén szí azonrúl mér-
get,

Apelles képében Varga talált vét-
ket,

Mondván czippelyösköz: nem sza-
bott mértéket.

Róka maga farkát szokta ezak
dicsírni.

Tigris,

Tigris, s' Párducz bőrit csak lem-
minek vélni,

De szűcs meg-csáválva kezdi azt
becsülni,

Erdeméhez képest az árrát-is
szabni.

Leg könnyeb embernek másokat
itilni,

De az maga vétkét nehéz meg-
imélni,

Könnyű más szemében kicsiny
szálkát lát,

De nehéz gerendát magájában
nézni.

Véletlen bokrban a' nyúl gya-
kran fekszik,

Kivel jó agár-is fokszor nem ér-
kezik,

Az Astrologus-is néha feletkézik,
Juhász pedig tudja ha idő vál-
tozik:

Vas macska-is olykor gallyát
meg nem tarthat,

Rémora kicsiny hal, de ellene ál-
hat,

Fennhézázó elme, a' mit ki gon-
dolhat,

Az edgyűgyű éf -is utánna nyo-
mozhat,

Erdem-

Erdemlett szolgálat méltán sol-
dot vézen.

Győzedelmes pályán vár ajándék
készen,

Ki ki bár mint nyesse ditsiret ilésczen
De a' ki-menetel itéletet tésczen.

(világon,

Nincsen olly sovány kert azért e,
Avagy olly parlag föld akár melly
határon,

Hogy jóra való fű nem termene aző
Mellynek haiznát olykor ne adnád
aranyon.

Nem irtam ezeket elme muta-
tásért,

Hanem néha, s' olykor csak a' má-
latságért, (ért;

Nem lakam Oskolát én a' tanulás-
Ezt értvén ne gunoly engem Rich-
mufimért.

Siketnek két mesét nem szokás
mondani, (lani,

Tótok-is gyakorta azt isokták szol-
Hogy bolondnak kovács nem tud
észit koholni,

Irtam, a' mit irtam, ha tudod érteni

NeMzeter BenyICzki Péter, Szen-
teLt Vitéz Versel Itten
VégezőDnek.

*Ez világ fiától, intő vég-**ső búcsúszása edgy Nemes**Személynek.*

O H ki még éliz, s' törtől nem
feliz

Világ kényes magzattya,
Kinek villog, s' égen ragyog,
Nap, s' csillagok faklyája,
Reám vigyázz, ne tétovázz
Mert az halál im lesben áll
Világ javafn kapván,
Utánnad olázkodván.

2.

En-is éltem, s' törben éltem,
Végre, de voltam kéfzen,
Htént féltem a' mig éltem,
Füleem tartottam résen,
Mint Lillom, kit tövis gyom
Környűt vott, óva jártam,
Az vég ezélra tör halálra
Ebren vigyázni tudtam.

3.

Fejérségem, s' ékekségem
Mind addig meg-tartottam,
Mig ez téltre, s' halál derre,
Pünkőst ha' an jutottam,
Noha sok szél, s' csattogo tél
Tövislek között mustál-

Helyt

Helyt tartottam, meg-állottam,
Semmi veszély nem talált.

4.

Szép virágok, gyenge agok
Mennyi szélvész közt nőttek
Narcissusok, hys cintok
Mennyit háborút értek?
Nap nyilai, láng sugarit,
Kik között alig áltok,
Mord tél fagyát, ősz, nyár, ragyát,
Kik miatt el-hervadtok.

5.

Ah mint tavasz el-hidd ravasz
Az hizelkedő világ!
Sűtő széllel, zápor jéggel
Ostromol: fély oh virág!
Ha most mint nyár, meleggel jár,
Biztatván sok gyümölesel,
Félve vigyázz, mert zuzmaráz
Csap reád nagy hideggel.

6.

Hány Violák, s' ékes Rósák
Bimbójokba vesztenek;
Kik mag oknak, kik másoknak
Vig-tavaszt ígertenek?
Légy friss, légy ép, mint százszor
szép,
Légy éted virágjában,
Légy bár Sámson, szép Absolon,

Az

Az halál rak halomban :

7.

Jaj friss pávák, kendős örezák
 Ma jöhet rátok a' for!
 Gyenge iffiak : Nemes fiak
 Teitenek lehet ma por,
 Szép udvartok, lehet Sirtok,
 Nevetek füstbe térhet,
 Ne jádzatok, vigyázzatok,
 Leiketek kinra mehet.

8.

Nincs maradás, álló szállás,
 E' földön jól tudgyátok :
 Nincsen olly vár, olly kezél zár.
 Mellyben meg-maradgyátok :
 Házatokban, Menyországban
 Azért ohajtozzatok ;
 Hol Istennel, s' a' Szentekkel
 Örökké vigadgyátok.

V É G E.

Légyen Dícséret, Dícsőség a' Szent
 Háromság Istennek,
 A M E N.

